

P L S K I
FADN

SYSTEM ZBIERANIA I WYKORZYSTYWANIA
DANYCH RACHUNKOWYCH Z GOSPODARSTW ROLNYCH

Wyniki uzyskane przez indywidualne gospodarstwa rolne prowadzące rachunkowość w 2003 r.

**OPRACOWAŁ ZESPÓŁ PRACOWNIKÓW
ZAKŁADU RACHUNKOWOŚCI ROLNEJ**

WARSZAWA 2004

1. Wstęp.....	3
1.1. Podstawowe informacje o FADN	3
1.2. Zakres podmiotowy FADN	5
1.3. Zakres przedmiotowy FADN	7
1.4. Prezentacja wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN	7
2. Szczegółowy opis zmiennych systemowych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”	11
2.1. Definicje zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”	11
2.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych	25
3. Uwagi do Wyników Standardowych FADN	34
3.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce	34
3.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość we współpracy z IERiGŻ	35
4. Wyniki standardowe FADN, z próby gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w 2003 r. we współpracy z IERiGŻ.....	39
4.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych	39
4.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej	46
4.3. Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych	53
Literatura.....	60

Wykaz skrótów

AWU (ang. Annual Work Unit); (pol. Jednostka przeliczeniowa pracy)

CAP – (ang. Common Agricultural Policy); (pol. Wspólna Polityka Rolna)

DG-AGRI – (ang. Directorate-General Agriculture); (pol. Dyrekcja Generalna do Spraw Rolnictwa)

EC – (ang. European Commission); (pol. Komisja Europejska)

ESU – (ang. European Size Unit); (pol. Wielkość ekonomiczna)

EU - (ang. European Union); (pol. Unia Europejska)

EUR – oznaczenie systemowe jednostki monetarnej o nazwie „euro”

euro – jednostka monetarna, obowiązująca w większości Krajów Członkowskich Unii Europejskiej

EUROSTAT – Urząd Statystyczny Unii Europejskiej

FADN – (ang. Farm Accountancy Data Network); (pol. Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych)

FWU (ang. Family Work Unit); (pol. Jednostka przeliczeniowa pracy rodziny)

GUS – Główny Urząd Statystyczny

IERiGŻ – Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

LU – (ang. Livestock Unit); (pol. Jednostka przeliczeniowa zwierząt)

Polski FADN – Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych

SGM – (ang. Standard Gross Margin); (pol. Standardowa Nadwyżka Bezpośrednia)

UAA – (ang. Utilized Agricultural Area); (pol. Ziemia użytkowana dla celów rolniczych = użytki rolne)

1. Wstęp

W ramach Narodowego Programu Przygotowania do Członkostwa (NPPC), Zakład Rachunkowości Rolnej IERiGŻ modyfikował organizację i metodykę rachunkowości rolnej stosowanej do zbierania danych rachunkowych z indywidualnych gospodarstw rolnych. Celem tych działań było zorientowanie rachunkowości rolnej na warunki gospodarki rynkowej oraz zapewnienie pełnej zgodności zbieranych danych rachunkowych z systemem obowiązującym w Krajach Członkowskich Unii Europejskiej.

W niniejszej publikacji prezentowane są wyniki uzyskane na podstawie danych rachunkowych z polskich gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość we współpracy z Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w Warszawie. Wyniki te są w pełni zgodne z pojęciami i kategoriami ekonomicznymi, prezentowanymi w publikacjach Dyrekcji Generalnej do Spraw Rolnictwa UE (DG AGRI).

Opracowanie składa się z trzech podstawowych części:

- wstępnej, charakteryzującej Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (FADN)
- metodycznej, zawierającej wyjaśnienia metodyczne rachunku wyników,
- statystycznej, zawierającej dane statystyczne nazywane „Wyniki Standardowe FADN” (ang. Standard Results), dla grup gospodarstw rolnych, ustalonych na podstawie trzech kryteriów grupowania: wielkość ekonomiczna, typ rolniczy i zasoby ziemi. Wyniki Standardowe zawierają około 120 zmiennych charakteryzujących sytuację ekonomiczno-finansową gospodarstw rolnych w roku obrachunkowym.

1.1. Podstawowe informacje o FADN

System zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (FADN) ustanowiony został w 1965 r. (Decyzja Komisji EEC/79/65 (Dz.U. nr 109 z 23.06.65 poz. 1859). Jest on koniecznym i niezastąpionym narzędziem używanym do kreowania Wspólnej Polityki Rolnej UE. Dane gromadzone w ramach tej struktury wykorzystywane są przede wszystkim dla:

- corocznego określania dochodów gospodarstw rolnych funkcjonujących na terenie Wspólnoty,
- analizy działalności gospodarstw rolnych,
- oceny skutków projektowanych zmian dotyczących rolnictwa Wspólnoty.

W polu obserwacji FADN znajdują się gospodarstwa towarowe, mające zasadniczy udział w tworzeniu wartości dodanej w rolnictwie. Za takie uznawane są gospodarstwa, które mieszczą się w grupie gospodarstw wytwarzającej w danym regionie FADN lub kraju co

najmniej 90% wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej (SGM). Dolny próg graniczny gospodarstwa rolnego zaliczanego do pola obserwacji FADN wyznaczany jest na podstawie sumowania wartości SGM z gospodarstw znajdujących się w krajowym rejestrze gospodarstw rolnych, poczynając od największych do momentu, aż ustalona zostanie wielkość ostatniego gospodarstwa które wyczerpuje 90% wartości SGM w odpowiedniej jednostce administracyjnej.

Progi wielkości ekonomicznej, wyznaczające minimalną wielkość gospodarstw rolnych włączanych do pola obserwacji FADN są różne w poszczególnych Krajach Członkowskich. Wynika to przede wszystkim z powodu istniejących różnic w strukturze agrarnej poszczególnych Krajów Członkowskich.

Podkreślić należy, że FADN jest jedyną bazą danych, gromadzonych według jednolitych zasad z reprezentacyjnej próby towarowych gospodarstw rolnych funkcjonujących na obszarze Unii Europejskiej.

Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych

Zasady klasyfikacji gospodarstw zostały precyzyjnie określone i po raz pierwszy formalnie ustanowione Decyzją Komisji (EWG) 78/463/EEC z dnia 7 kwietnia 1978 r. Według tych zasad gospodarstwa rolne funkcjonujące na terenie Wspólnoty klasyfikowane są najczęściej według dwóch kryteriów:

- wielkości ekonomicznej,
- typu rolniczego.

W podstawowej klasyfikacji gospodarstw rolnych mają zastosowanie parametry ekonomiczne. Są nimi:

- standardowa nadwyżka bezpośrednia (SGM),
- europejska jednostka wielkości (ESU).

Przy ich użyciu gospodarstwa rolne mogą być charakteryzowane przy użyciu dwóch cech:

- wielkość ekonomiczna,
- typ rolniczy.

1. Standardowa nadwyżka bezpośrednia (SGM) jest nadwyżką wartości produkcji danej działalności rolniczej nad wartością kosztów bezpośrednich **w przeciętnych dla danego regionu warunkach produkcji**. W celu wyeliminowania wpływu zmian w produkcji (np. wywołanych złą pogodą) lub cen produktów i środków produkcji, do obliczeń przyjmowane są średnie z trzech lat odpowiedniego okresu, na podstawie uśrednionych danych rocznych z danego regionu. Z tego właśnie powodu, pojęcie nadwyżki bezpośredniej zostało uzupełnione terminem „standardowa”.

SGM są obliczane dla każdego regionu statystycznego i dla każdej prowadzonej działalności w odniesieniu do 1 ha uprawy określonej rośliny lub 1 sztuki zwierząt. W Unii Europejskiej są regiony SGM, dla których wylicza się SGM dla 124 działalności.

Tak duża liczba pozycji w zestawach standardowych nadwyżek bezpośrednich odzwierciedla nie tylko zróżnicowanie rolnictwa w Unii Europejskiej, ale także ukazuje poziom stosowanej szczegółowości, zapewniający porównywalność dostarczanych wyników, a tym samym realnie odzwierciedlający sytuację w rolnictwie.

2. Europejska Jednostka Wielkości (ESU) jest parametrem służącym do określania wielkości ekonomicznej gospodarstwa rolnego. Jednostka ta odpowiada wartości 1200 euro standardowej nadwyżki bezpośredniej.

3. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego stanowi jedno z kryteriów używanych dla charakteryzowania gospodarstwa rolnego we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. Jest ona określana na podstawie sumy wartości standardowych nadwyżek bezpośrednich (SGM) wszystkich działalności występujących w gospodarstwie.

4. Typ rolniczy gospodarstwa jest kolejnym kryterium stosowanym w klasyfikacji gospodarstw rolnych. Jest on określany na podstawie udziału poszczególnych działalności w tworzeniu ogólnej wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej (SGM) w gospodarstwie.

W zależności od pożądanego stopnia dokładności, typy rolnicze gospodarstw są dzielone na:

- 8 typów ogólnych i grupę gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem jednego znaku),
- 17 typów podstawowych (oznaczanych z użyciem dwóch znaków),
- 50 typów szczegółowych (oznaczanych z użyciem trzech znaków),
- podtypy 50 typów szczegółowych (oznaczanych z użyciem czterech znaków).

SGM liczone są okresowo na podstawie średnich danych z trzech kolejnych lat w wydzielonych regionach krajów członkowskich. Komisja UE ustala listę działalności rolniczych, dla których konieczne jest policzenie SGM, obecnie lista ta obejmuje 109 działalności.

1.2. Zakres podmiotowy FADN

Minimalny próg określający gospodarstwo jako towarowe (oznacza to włączenie gospodarstwa do badań) wyrażony jest w ESU. Wielkość ta jest ustalana dla każdego kraju członkowskiego oddzielnie i zmienia się w czasie, zgodnie z ewolucją struktury i siły ekonomicznej gospodarstw rolnych (patrz: Tabela 1.2-1).

Tabela 1.2-1 Progi minimalnej wielkości ekonomicznej dla pola obserwacji FADN w 2002 r.

Kraj Członkowski	Próg w ESU
Austria	8
Belgia	16
Dania	8
Finlandia	8
Francja	8
Grecja	2
Hiszpania	2
Holandia	16
Irlandia	2
Luksemburg	8
Portugalia	2
Szwecja	8
Niemcy	8
Włochy	4
Wielka Brytania (Irlandia Północna)	8
Wielka Brytania	16

Źródło: http://europa.eu.int/comm/agric.u.lture/rica/methodology1_en.cfm.

Określona przez Komisję UE wartość ESU stanowi próg, powyżej którego gospodarstwa rolne mogą zostać uznane za towarowe i znaleźć się w tzw. polu obserwacji FADN.

Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN

Agencje Łącznikowe z poszczególnych krajów opracowują corocznie plany wyboru gospodarstw rolnych do badań w ramach FADN. Po ich opracowaniu i zaakceptowaniu przez Komitety Krajowe FADN, plany te są przekazywane w celu akceptacji do Komitetu Wspólnoty nadzorującego FADN.

Wewnątrz pola obserwacji FADN istnieje wielkie zróżnicowanie gospodarstw rolnych, biorąc pod uwagę kryterium wielkości ekonomicznej czy typu rolniczego.

Dla zapewnienia precyzyjnego odzwierciedlenia tego zróżnicowania w próbie badawczej Agencja Łącznikowa dzieli pole obserwacji na warstwy. Pominięcie tej czynności w procesie wyboru próby, mogłoby spowodować brak właściwej reprezentacji niektórych rodzajów gospodarstw (np. dużych gospodarstw mlecznych w jednym regionie, czy małych gospodarstw produkujących owoce w innym regionie). W procedurze wyboru gospodarstw mają zastosowanie do warstwowania zbioru gospodarstw trzy kryteria:

- położenie regionalne,
- wielkość ekonomiczna,
- typ rolniczy.

1.3. Zakres przedmiotowy FADN

Dla potrzeb FADN zbieranych jest około 1000 danych rachunkowych, dotyczących wyłącznie gospodarstwa rolnego. Odzwierciedlają one stan i strukturę składników majątkowych a także stan i strukturę źródeł zobowiązań. Inne dane odzwierciedlają strukturę przychodów i kosztów na poziomie gospodarstwa rolnego. Szczególna uwaga zwrócona jest na elementy związane ze Wspólną Polityką Rolną (dotacje).

O zakresie i formacie zbieranych danych rachunkowych w gospodarstwach rolnych dla potrzeb FADN, decyduje zawartość tzw. sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN, opisanego w Rozporządzeniu Komisji 2237/77/EEC z 23 września 1977 r. z późniejszymi uzupełnieniami. Przepisy te zawierają obok szczegółowego wykazu zmiennych, także instrukcje dotyczące sposobu wypełniania sprawozdania oraz definicje stosowanych pojęć. Sprawozdanie z gospodarstwa rolnego FADN składa się z 14 grup danych rachunkowych, pogrupowanych tematycznie w odpowiednie tabele (od A do N).

- Informacje ogólne (Tabela A),
- Struktura własnościowa ziemi użytkowanej rolniczo (Tabela B),
- Zasoby i nakłady pracy własnej oraz najemnej (Tabela C),
- Stan i wartość zwierząt (Tabela D),
- Zakup i sprzedaż zwierząt (Tabela E),
- Koszty (Tabela F),
- Zasoby i gospodarowanie składnikami majątkowymi (Tabela G),
- Zadłużenie (Tabela H),
- Podatek od wartości dodanej (VAT) (Tabela I),
- Granty, subsydia i dopłaty wyrównawcze (Tabela J),
- Produkcja roślinna i zwierzęca (bez zwierząt) (Tabela K),
- Kwoty i inne prawa (Tabela L),
- Dopłaty bezpośrednie do upraw polowych (Tabela M),
- Szczegóły zakupów i sprzedaży zwierząt (Tabela N).

1.4. Prezentacja wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN

Wyniki obliczone na podstawie danych FADN zgromadzonych w komputerowej bazie prezentowane są w zestawie statystycznym nazwanym „Wyniki Standardowe FADN”¹. Zawierają one wartości średnie dla grup gospodarstw rolnych wyłanianych według typów

¹ Struktura Wyników Standardowych FADN opisana w dokumencie Komitetu do spraw FADN; RI/CC 882 rev. 7.0: Definitions of Variables used in FADN standard results, zamieszczonym na stronie:

http://forum.europa.eu.int/Public/irc/agri/rica/library?l=/fadn_committees/ricc&vm=detailed&sb=Title.

rolniczych i wielkości ekonomicznej. W niniejszej publikacji dodatkowo zamieszczono grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych.

Tabela 1.4-1 Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Typy rolnicze		Typy rolnicze podstawowe	
Symbol	Nazwa	Symbol	Nazwa
AB	Uprawy polowe	13	Zboża, oleiste i strączkowe
		14	Inne uprawy polowe
		60	Uprawy polowe ogrodnice i trwałe, łącznie
C	Uprawy ogrodnice	20	Uprawy ogrodnice
D	Winnice	31	Winnice
E	Pozostałe trwałe	32	Drzewa i krzewy owocowe (łącznie z cytrusowymi)
		33	Gaje oliwne
		34	Pozostałe uprawy trwałe, łącznie
F	Bydło mleczne	41	Bydło mleczne
G	Zwierzęta żywione w systemie wypasowym (bez krów mlecznych)	42	Bydło opasowe
		43	Bydło ogółem
		44	Owce, kozy i inne zwierzęta żywione w systemie wypasowym
H	Zwierzęta ziarnożerne	50	Zwierzęta żywione paszami treściwymi
I	Uprawy i zwierzęta różne	71	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych w systemie wypasowym
		72	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych paszami treściwymi
		81	Uprawy polowe i zwierzęta żywione w systemie wypasowym, łącznie
		82	Różne uprawy i zwierzęta, łącznie

We Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych wyróżnione jest 8 typów ogólnych i 17 typów podstawowych (Rozporządzenie 2003/369 (EC)². Do prezentacji wykorzystuje się często zestawienie typów rolniczych TF-8 (Tabela 1.4-1) lub zestawienie typów rolniczych ogólnych GTF (Tabela 1.4-2).

Zestawienie typów rolniczych TF-8 jest kombinacją typów podstawowych, pochodzących z różnych typów ogólnych, tworzącą w rezultacie osiem grup gospodarstw rolnych.

Tabela 1.4-2 Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych ogólnych (GTF)

Typy rolnicze ogólne		Typy rolnicze podstawowe	
Symbol	Nazwa	Symbol	Nazwa
1	Specjalizujące się w uprawach polowych	13	Zboża, oleiste i strączkowe
		14	Inne uprawy polowe
2	Specjalizujące się w uprawach ogrodnich	20	Uprawy ogrodnicze
3	Specjalizujące się w uprawach trwałych	31	Winnice
		32	Drzewa i krzewy owocowe (łącznie z cytrusowymi)
		33	Gaje oliwne
		34	Pozostałe uprawy trwałe, łącznie
4	Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych w systemie wypasowym	41	Bydło mleczne
		42	Bydło opasowe
		43	Bydło ogółem
		44	Owce, kozy i inne zwierzęta żywione w systemie wypasowym
5	Specjalizujące się w chowie zwierząt ziarnożernych	50	Zwierzęta żywione paszami treściwymi
6	Różne uprawy, łącznie	60	Uprawy polowe, ogrodnicze i trwałe łącznie
7	Różne zwierzęta, łącznie	71	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych w systemie wypasowym
		72	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych paszami treściwymi
8	Różne uprawy i zwierzęta, łącznie	81	Uprawy polowe i zwierzęta żywione w systemie wypasowym, łącznie
		82	Różne uprawy i zwierzęta, łącznie

² 2003/369/EC: Commission Decision of 16 May 2003 amending Decision 85/377/EEC establishing a Community typology for agricultural holdings (notified under document number C(2003) 1557).

Z kolei w Tabeli 1.4-3 przedstawione jest sześć klas wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych (ES6) obowiązujących we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych na podstawie Rozporządzenia 2003/369 (UE).

Tabela 1.4-3 Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej, klasyfikacja ES6

ES6		Rozmiar w ESU	
bardzo małe	(XS)	<	4
małe	(S)	4 ≤	8
średnio – małe	(MS)	8 ≤	16
średnio – duże	(ML)	16 ≤	40
duże	(L)	40 ≤	100
bardzo duże	(XL)	>	100

2. Szczegółowy opis zmiennych systemowych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”

2.1. Definicje zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”

Definicje poszczególnych kategorii ekonomicznych opracowano na podstawie definicji zmiennych zastosowanych w Wynikach Standardowych FADN². Zawartość parametrów w poszczególnych tabelach nie zawsze odpowiada w pełni ich tytułom. W kolumnie *symbol* zawarte jest alfanumeryczne, pięciodziankowe oznaczenie poszczególnych zmiennych w systemie informatycznym FADN. „Wyniki Standardowe FADN” zawierają 10 grup tematycznych danych:

1. Zbiór i próba gospodarstw,
2. Struktury i wydajności jednostkowe,
3. Produkcja,
4. Koszty,
5. Dopłaty,
6. Saldo dopłat i podatków,
7. Dochód w przeliczeniu na gospodarstwo rolne,
8. Dochód w przeliczeniu na osobę pełnozatrudnioną,
9. Składniki bilansu finansowego,
10. Wskaźniki finansowe.

Dla ułatwienia rozumienia poszczególnych parametrów zawartych w Wynikach Standardowych FADN – poziom I, zamieszczono objaśnienia poszczególnych zmiennych w porządku identycznym do prezentowanych wyników. Dodatkowo zamieszczono w formie diagramów szczegółowe schematy obliczeń wybranych parametrów prezentowanych w Wynikach Standardowych.

Tabela 2.1-1 Zbiór i próba gospodarstw

<i>Symbol</i>	<i>Nazwa zmiennej</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw	Suma parametrów wag poszczególnych gospodarstw w próbie.
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie	Liczba gospodarstw w próbie.
SYS04	Kurs wymiany jednostki monetarnej (c.u. skrót ang. currency unit) na euro	Średni kurs wymiany krajowej waluty na euro w roku obrachunkowym. Obliczany jest jako średnia z miesięcznych kursów wymiany ważonych liczbą dni w miesiącu.

² Tamże

Tabela 2.1-2 Struktury i wydajności jednostkowe

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego, wyrażona w europejskich jednostkach wielkości.
SE010	Nakład pracy ogółem	AWU	Całkowity nakład pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, wyrażony w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych = 2 200 godz./rok.
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	Całkowity czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, wyrażony w godzinach.
SE015	Nakład pracy własnej	FWU	Nakład pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych (głównie członków rodziny), wyrażony w jednostkach przeliczeniowych pracy rodziny = osobach pełnozatrudnionych rodziny.
SE016	Czas pracy własnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych (głównie członków rodziny), wyrażony w godzinach.
SE020	Nakład pracy najemnej	AWU	Nakład pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób opłaconych gotówką lub w naturze, wyrażony w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych.
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób opłaconych gotówką lub w naturze, wyrażony w godzinach.

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	Całkowity obszar ziemi użytkowanej rolniczo (użytków rolnych)=(UAA). Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów, ziemi dzierżawionej na okres krótszy niż 1 rok, ziemi zalesionej i pozostałych gruntów (dróg, stawów, nieużytków, itp.). Na tą powierzchnię składa się: ziemia własna, ziemia dzierżawiona, ziemia użytkowana na zasadzie udziału w zbiorze z właścicielem. Obejmuje ziemię rolniczą czasowo wyłączoną z uprawy z powodów technologicznych, a także ziemię czasowo wyłączoną z uprawy z powodu uczestnictwa w programie polityki rolnej.
SE030	Powierzchnia dzierżawionych użytków rolnych	ha	Ziemia dzierżawiona przez posiadacza na podstawie umowy dzierżawnej na okres liczący co najmniej 1 rok (odpłatność regulowana w gotówce lub w naturze). Powierzchnia określana w hektarach (10.000 m ²).
SE035	Zboża	ha	Pszenica zwyczajna lub orkisz, pszenica twarda, żyto, jęczmień, owies, jare mieszanki zbożowe, ziarno kukurydzy, pozostałe zboża.
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	Strączkowe na nasiona, ziemniaki, buraki cukrowe, rośliny przyprawowe, oleiste i włókniste łącznie z nasionami (z wyłączeniem bawełny), chmiel, tytoń, inne przemysłowe (łącznie z bawełną i trzcina cukrową).
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane na otwartej przestrzeni lub pod osłonami). Dotyczy powierzchni podstawową, (nie uwzględnia się powierzchni wszystkich zbiorów, gdy praktykowane jest następstwo na tej samej powierzchni, w tym samym roku obrachunkowym).
SE050	Winnice	ha	Łącznie z młodymi nasadzeniami.
SE054	Uprawy trwałe	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z owocami tropikalnymi), sady cytrusowe, gaje oliwne, szkółki i inne trwałe uprawy (wiklina, sitowie, bambus). Łącznie z młodymi nasadzeniami i trwałymi uprawami pod osłonami. Bez winogron.
SE055	Sady	ha	Drzewa owocowe i krzewy jagodowe (łącznie z tropikalnymi i subtropikalnymi owocami) oraz owoce cytrusowe.
SE060	Gaje oliwne	ha	Drzewa oliwne.
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	Uprawy wieloletnie pod osłonami, szkółki (łącznie ze szkółkami winorośli) i inne uprawy wieloletnie (wiklina, sitowie, bambus) i przyrost młodych plantacji (do wejścia w owocowanie – wyceniany na podstawie kosztów wniesionych).
SE071	Uprawy pastewne	ha	Pastewne korzeniowe i kapustne, pozostałe uprawy pastewne, trawa krótkotrwała, łąki, pastwiska trwałe, pastwiska niskowartościowe.
SE072	Ugory rolnicze	ha	Ziemia rolnicza nieuprawiana z powodów technologicznych.
SE073	Ziemia odlogowana	ha	Ziemia wyłączona z uprawy w ramach obowiązkowego programu polityki rolnej i nie uprawiana. Obejmuje także ziemię uprawianą w zakresie przewidywanym w ramach programu dobrowolnego wyłączenia z uprawy. Obszar ziemi podlegający obowiązkowemu odlogowaniu na której prowadzona jest uprawa określonych roślin, powinien zostać dodany do powierzchni tych roślin.
SE075	Lasy	ha	Obszary zadrzewione, lasy, plantacje topoli, łącznie ze szkółkami. Obszar nie ujęty w pozycji „Powierzchnia użytków rolnych” SE025).

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE080	Całkowita liczba sztuk przeliczeniowych zwierząt	LU	(Średni roczny) Stan koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej i drobiu utrzymywanych w gospodarstwie rolnym, wyrażony w jednostkach przeliczeniowych zwierząt (LU) ³ . W tym stanie nie są uwzględniane roje pszczoł, króliki i pozostałe zwierzęta. Zwierzęta nie będące własnością gospodarstwa rolnego, utrzymywane w gospodarstwie na podstawie umowy także ujęte są dla określenia rocznego stanu posiadania zwierząt.
SE085	Krowy mleczne	LU	Krowy (samice bawole), które wycieliły się i są utrzymywane głównie dla produkcji mleka z przeznaczeniem do spożycia przez ludzi. Nie ujmuje się krów wybrakowanych.
SE090	Pozostałe bydło	LU	Pozostałe bydło.
SE095	Owce i kozy	LU	Matki kozie i pozostałe kozy, matki owcze i pozostałe owce.
SE100	Trzoda chlewna	LU	Prosięta, maciory, tuczniki i pozostała trzoda chlewna.
SE105	Drób	LU	Drób mięsny, kury nioski i pozostały drób.
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	Wielkość produkcji pszenicy zwyczajnej i orkiszu z jednego hektara wyrażona w decytonach (100 kg).
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	Wielkość produkcji kukurydzy z jednego hektara wyrażona w decytonach (100 kg).
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	Obsada zwierząt żywionych systemem wypasowym (przeżuwaczy). Suma średniej liczby jednostek przeliczeniowych bydła (bez cieląt opasowych) oraz średniej liczby jednostek przeliczeniowych owiec i kóz, przypadająca na 1 hektar roślin pastewnych uprawianych na użytkach rolnych. Do tej powierzchni zalicza się uprawy pastewne, ugory i ziemię wyłączoną z uprawy (nie uprawianą, z wyjątkiem przypadków upraw prowadzonych w ramach uczestnictwa w programie dobrowolnego odłogowania). Parametr obsady zwierząt jest obliczany tylko dla gospodarstw utrzymujących ten rodzaj zwierząt i posiadających uprawy pastewne (powierzchnię paszową).
SE125	Wydajność mleka	kg/krowę ⁴	Średnia produkcja mleka i przetworów z mleka (w ekwiwalencie mleka) w przeliczeniu na jedną krowę mleczną. Produkcja mleka obejmuje przekazanie mleka do gospodarstwa domowego i zużycie mleka w gospodarstwie rolnym (skarmione przez zwierzęta). Gospodarstwa nie posiadające krów mlecznych wyłączone są z tej statystyki.

³ konie	:= 0,6	krowy mleczne	:= 1,0	lochy	:= 0,5
cielęta	:= 0,4	krowy wybrakowane	:= 1,0	tuczniki	:= 0,3
cielęta < 1 rok	:= 0,4	krowy pozostałe	:= 0,8	trzoda pozostała	:= 0,3
byczki 1 – 2 lata	:= 0,6	matki kozie	:= 0,1	brojlery	:= 0,007
jałówki 1 – 2 lata	:= 0,6	kozy pozostałe	:= 0,1	kury nioski	:= 0,014
byki ≥ 2 lata	:= 1,0	matki owcze	:= 0,1	drób pozostały	:= 0,03
jałówki	:= 0,5	owce pozostałe	:= 0,1		
jałówki na tucz	:= 0,5	prosięta	:= 0,027		

⁴ Stosuje się przelicznik 1 l = 1,031 kg.

Tabela 2.1-3 Produkcja

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SE131	Produkcja ogółem	c.u.	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierząt, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje sprzedaż i zużycie produktów roślinnych i zwierzęcych oraz zwierząt, zmianę stanu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych; zmianę wartości zwierząt pomniejszoną o zakup zwierząt oraz różne produkty nierolnicze.
SE135	Produkcja roślinna	c.u.	Obejmuje sprzedaż; zużycie wewnętrzne; przekazanie do gospodarstwa domowego i zmianę stanu zapasów (stan zapasów na koniec roku – stan zapasów na początek roku).
SE140	Zboża	c.u.	Wartość po odjęciu kosztu współodpowiedzialności (jeśli jest ustanowiony- dotyczyło okresu przed reformą WPR w 1992 r.) za limit produkcji zbóż.
SE145	Rośliny białkowe	c.u.	Uprawiane na nasiona, bez upraw zbieranych na zielono jako pasza. Nie ujmuję się warzyw i soi.
SE150	Ziemniaki	c.u.	Uwzględnione są także ziemniaki wczesne i sadzeniaki.
SE155	Buraki cukrowe	c.u.	Nie ujmuję się wartości liści, natomiast uwzględnia się wartość wysłodków otrzymanych od cukrowni lub odsprzedanych przez rolnika do cukrowni.
SE160	Rośliny oleiste	c.u.	Rośliny oleiste i włókniste (bez bawełny).
SE165	Rośliny przemysłowe	c.u.	Chmiel, tytoń, inne uprawy przemysłowe (włącznie z ziołami, roślinami aromatycznymi i przyprawowymi, bawełną i trzciną cukrową oraz włóknistymi i konopiami).
SE170	Warzywa i kwiaty	c.u.	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane na otwartej przestrzeni lub pod osłonami). Uwzględniona jest produkcja grzybów (lecz powierzchnia uprawy grzybów nie jest uwzględniona w pozycji SE046).
SE175	Owoce	c.u.	Owoce z drzew i krzewów uprawianych na otwartej przestrzeni (łącznie z owocami tropikalnymi).
SE180	Owoce cytrusowe	c.u.	Pomarańcze, nektarynki i mandarynki, klementynki, cytryny i inne owoce cytrusowe.
SE185	Wina i winogrona	c.u.	Winogrona spożywcze, winogrona do produkcji win jakościowych i stołowych, różne produkty z winogron (moszcz z winogron itp.) wino, produkty uboczne z produkcji wina, rodzynki.
SE190	Oliwki i olej z oliwek	c.u.	Oliwki jadalne, oliwki do produkcji oleju, olej i produkty uboczne z produkcji oleju z oliwek.
SE195	Powierzchnia paszowa	c.u.	Rośliny pastewne korzeniowe i kapustne, inne uprawy pastewne, trawa krótkotrwała, łąki, trwałe pastwiska, pastwiska niskowartościowe także z ugorów i odlogów.
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	c.u.	Nasiona i sadzonki (traw, roślin polowych i ogrodniczych bez zbóż, białkowych, ziemniaków i roślin oleistych), inne uprawy polowe (nie ujęte w wyszczególnionych pozycjach), uprawy trwałe rosnące pod osłonami.

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE206	Produkcja zwierzęca	c.u.	Obejmuje produkcję zwierzęcą, zmianę wartości zwierząt i wartość produktów pochodzenia zwierzęcego. Produkcja zwierzęca obejmuje sprzedaż i przekazanie do gospodarstwa domowego pomniejszona o zakup. Rachunek jest przeprowadzany dla koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej, drobiu i pozostałych zwierząt. Zmiana zwierząt stada obrotowego obejmuje stan na koniec roku pomniejszony o stan na początek roku. W przypadku zwierząt stada podstawowego szacuje się zmianę wartości zwierząt z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Produkcja produktów zwierzęcych obejmuje sprzedaż, przekazanie do gospodarstwa domowego, zużycie wewnętrzne i zmianę zapasów w roku obrachunkowym (stan na koniec roku pomniejszony o stan na początek roku). Do produktów zwierzęcych zalicza się: mleko i produkty z mleka krów, owiec i kóz; wełna; jaja kurze; inne produkty zwierzęce (przychody z krycia, obornik, jaja innych ptaków itp.); a także wpływy z usługowego odchowu zwierząt oraz z miodu.
SE211	Zmiana wartości zwierząt stada podstawowego	c.u.	Zmiana wartości zwierząt stada podstawowego z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Parametr ten umożliwia pominięcie wpływu zmian cen zwierząt stada podstawowego na wartość produkcji w danym roku.
SE216	Mleko krowie i produkty z mleka krowiego	c.u.	W tej pozycji ujęta jest wartość produktów pomniejszona o odpowiednie opłaty współodpowiedzialnościowe (jeśli występują), lecz bez opłat karnych za nieprawidłową realizację kwoty mlecznej. Te opłaty są ewidencjonowane jako ujemne dopłaty bezpośrednie do produkcji mleka.
SE220	Wołowina i cielęcina	c.u.	Obejmuje produkcję i zmianę wartości zwierząt {zmianę wartości stada obrotowego (wartość na koniec roku – wartość na początek roku) oraz zmianę wartości zwierząt stada podstawowego z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym}.
SE225	Wieprzowina	c.u.	Obejmuje produkcję i zmianę wartości zwierząt {zmianę wartości stada obrotowego (wartość na koniec roku – wartość na początek roku) oraz zmianę wartości zwierząt stada podstawowego z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym}.
SE230	Owce i kozy	c.u.	Obejmuje produkcję i zmianę wartości zwierząt {zmianę wartości stada obrotowego (wartość na koniec roku – wartość na początek roku) oraz zmianę wartości zwierząt stada podstawowego z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym}.
SE235	Mięso drobiowe	c.u.	Obejmuje produkcję i zmianę wartości zwierząt stada obrotowego (wartość na koniec roku – wartość na początek roku)
SE240	Jaja	c.u.	
SE245	Mleko owcze i kozie	c.u.	
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	c.u.	Obejmuje żywca koni i innych zwierząt (z uwzględnieniem zmiany wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego), wełnę, pozostałe produkty pochodzenia zwierzęcego (np. obornik, przychody z krycia), przychody z usługowego odchowu zwierząt i mleka z innych gatunków. W tej pozycji uwzględnia się zmianę wartości rojów pszczoł, królików i pozostałych zwierząt w roku. Zmiana wartości stada podstawowego koni z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym.

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SE256	Pozostała produkcja	c.u.	Czynsz za wdzierzawioną ziemię w stanie gotowym do siewu, przychody z okazjonalnego przekazania powierzchni paszowej, uslugowy odchów zwierząt, produkty z lasu, świadczenie uslug, wynajem sprzętu, odsetki od aktywów obrotowych niezbędnych do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego, przychody z agroturystyki, przychody dotyczące wcześniejszych lat obrachunkowych, pozostałe produkty i przychody (np. wytworzenie aktywów trwałych).
SE260	Przekazanie do gospodarstwa domowego	c.u.	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych przekazanych do gospodarstwa domowego posiadacza gospodarstwa rolnego. Wartość ta stanowi część produkcji ogółem.
SE265	Zużycie wewnętrzne	c.u.	Wartość produktów roślinnych wytworzonych i zużytych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego dla uzyskania innego produktu rolniczego. Dotyczy to głównie produktów roślinnych służących jako pasza dla zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie a także nasion i sadzonek wytworzonych i zużytych w gospodarstwie rolnym. Te produkty są uwzględnione w rachunku produkcji ogółem. Stanowią one istotną pozycję w kosztach pasz i nasion.

Tabela 2.1-4 Koszty

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SE315	Pasza dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzona w gospodarstwie rolnym	c.u.	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem bez wyssanego) i skarmione przez zwierzęta żywione w systemie wypasowym.
SE325	Pasza dla zwierząt ziarnożernych (trzody chlewej i drobiu) wytworzona w gospodarstwie rolnym	c.u.	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem bez wyssanego) i skarmione przez zwierzęta ziarnożerne.
SE270	Koszty ogółem	c.u.	Obejmują koszty bezpośrednie, koszty ogólnogospodarcze, amortyzację i koszty czynników zewnętrznych. Ujęte są koszty dotyczące działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego poniesione na produkcję uzyskaną w roku obrachunkowym. Uwzględnione są nakłady produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym i zużytych w ramach działalności operacyjnej - do celów produkcyjnych (nasiona i sadzonki oraz pasza dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i pasza dla ziarnożerców). Obornik nie jest traktowany jako produkt potencjalnie towarowy i nie jest uwzględniany w tej pozycji. Przy obliczaniu Wyników Standardowych FADN, podatki gospodarstwa rolnego i inne opłaty nie są włączone do kosztów ogółem, lecz uwzględniane przy obliczaniu sald dopłat i podatków (dopłaty - podatki) dotyczących działalności operacyjnej i inwestycyjnej. Podatki od dochodów osobistych rolnika nie są uwzględniane w rachunkach FADN.
SE281	Koszty bezpośrednie	c.u.	Obejmuje koszty bezpośrednie produkcji roślinnej (nasiona i sadzonki, nawozy, środki do ochrony roślin, inne koszty bezpośrednie produkcji roślinnej), koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej (pasza dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i dla zwierząt ziarnożernych, inne koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej) oraz koszty bezpośrednie gospodarki leśnej.
SE275	Zużycie pośrednie	c.u.	Obejmuje koszty pośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym.

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE285	Nasiona i sadzonki	c.u.	Odnoszące się do upraw rolniczych i ogrodniczych. Nowe nasadzenia plantacji trwałych i drzewostanu leśnego zalicza się do działalności inwestycyjnej.
SE295	Nawozy	c.u.	Zakupione nawozy i materiały poprawiające jakość ziemi (bez materiałów zużytych w produkcji leśnej).
SE300	Środki ochrony roślin	c.u.	Środki ochrony roślin, pułapki i chwytki, urządzenia płoszące ptaki, osłony przeciwgradowe, ochrona przeciwmrozowa itp. (bez środków zużytych w gospodarce leśnej).
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	c.u.	Obejmuje analizy gleby, zakup upraw na pniu, czynsz za ziemię uprawną wydzierżawioną na okres krótszy niż 1 rok w szczególnych okolicznościach, zakup płodów roślinnych (winogron itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży płodów roślinnych itp.
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych systemem wypasowym	c.u.	Koszty pasz treściwych (włącznie z lizawkami mineralnymi i środkami konserwującymi), zakup pasz objętościowych, opłaty za wypas na wspólnych pastwiskach, koszty usługowego odchovu zwierząt, czynsz za dodzierżawioną powierzchnię paszową dla koni, bydła, owiec i kóz.
SE320	Pasze dla trzody chlewnej i drobiu	c.u.	Pasza dla trzody chlewnej i drobiu.
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	c.u.	Opłaty za usługi weterynaryjne i koszty inseminacji, koszty analiz mleka, okazjonalne zakupy produktów pochodzenia zwierzęcego (mleko itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży produktów zwierzęcych itp.
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	c.u.	Nawozy, materiały ochronne, drobne koszty bezpośrednie. Koszty pracy ludzkiej, usług i maszyn nie są włączone. Są one ukazane w odpowiednich rodzajowo pozycjach kosztowych.
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	c.u.	Koszty zaopatrzeniowe związane z działalnością operacyjną, lecz nie uznane za koszty bezpośrednie działalności operacyjnej.
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	c.u.	Koszty bieżącego utrzymania sprzętu (i zakupu małych narzędzi), koszty ponoszone na samochody osobowe, bieżące utrzymanie budynków i urządzeń melioracyjnych, ubezpieczenie budynków. Naprawy główne (remonty kapitalne) zaliczane są do inwestycji (działalność inwestycyjna).
SE345	Energia	c.u.	Paliwa silnikowe i oleje smarne, energia elektryczna, paliwa grzewcze (opał).
SE350	Usługi	c.u.	Koszty pracy wykonanej w ramach kontraktów oraz koszty wynajmu (zaangażowania) maszyn.
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	c.u.	Woda, ubezpieczenia (bez ubezpieczeń budynków i wypadków przy pracy, odpowiedzialności cywilnej) oraz inne koszty pośrednie powstałe w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego (opłaty za usługi rachunkowości, opłaty telefoniczne itp.)
SE360	Amortyzacja	c.u.	Amortyzacja środków trwałych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi i aktywów obrotowych.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	c.u.	Wynagrodzenie za poniesione nakłady (pracy, ziemi i kapitału), które nie są zasobami należącymi do posiadacza. Do nich zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki.
SE370	Wynagrodzenia	c.u.	Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne (ubezpieczenie pracy) osób pobierających wynagrodzenia. Kwoty otrzymane przez pracowników zaliczonych do pracowników nieopłacanych (wynagrodzenia niższe aniżeli normalne płace) nie są uwzględniane.
SE375	Czynsze	c.u.	Czynsze za dodzierżawę ziemi rolniczej, budynków i koszty opłat dzierżawnych.

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE380	Odsetki	c.u.	Odsetki i opłaty finansowe płacone za kredyty zaciągnięte w celu zakupu ziemi, budynków, maszyn i wyposażenia, zwierząt oraz materiałów. Odsetki i opłaty finansowe za zobowiązania. Dopłaty do odsetek muszą być odjęte.

Tabela 2.1-5 Dopłaty

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	c.u.	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Dopłaty do odsetek i płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są uwzględniane.
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	c.u.	Wszystkie dopłaty do produkcji roślinnej, łącznie z płatnościami wyrównawczymi/ płatnościami obszarowymi i dopłaty za odłogowanie ziemi.
SE611	Dopłaty wyrównawcze/płatności obszarowe	c.u.	Kwoty wypłacone producentom zbóż, roślin oleistych i białkowych uprawy (uprawy COP), w związku z obniżeniem cen dokonanych w ramach reformy WPR.
SE612	Dopłaty za odłogowanie	c.u.	Kwoty dopłat otrzymane przez producentów COP, zobowiązanych do odłogowania części posiadanej przez nich ziemi. Ta powierzchnia ziemi może być wykorzystana do uprawy określonych roślin na cele nieżywnościowe.
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	c.u.	Wszelkie pozostałe dopłaty do upraw polowych, ogrodniczych i plantacji wieloletnich.
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	c.u.	Wszelkie dopłaty do zwierząt i do produktów pochodzenia zwierzęcego.
SE616	Dopłaty do produkcji mleka	c.u.	Kwota dopłat do produkcji mleka pomniejszona o kwotę obowiązujących opłat z tytułu współodpowiedzialności za gospodarowanie kwotą mleczną.
SE617	Dopłaty do pozostałego bydła	c.u.	Wszelkie dopłaty uzyskiwane z tytułu chowu bydła innego niż krowy mleczne, np. premie za cielęta płci męskiej, premie za młode byczki, premie za krowy mamki, itp.
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	c.u.	Poza dopłatami do matek owczych i kozich, uwzględnione są dopłaty do produktów wytwarzanych z mleka koziego i owczego.
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	c.u.	Wszelkie inne dopłaty do zwierząt i do produktów pochodzenia zwierzęcego (obejmuje, wyjątkowo, kwoty dotyczące różnych wspieranych działalności produkcji zwierzęcej – mleka, wołowiny/cielęciny, owiec/kóz – w sytuacji kiedy otrzymanych kwot dopłat nie można przypisać do określonej działalności z powodu braku odpowiednio szczegółowych danych).
SE620	Pozostałe dopłaty	c.u.	Pozostałe dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa, w szczególności odnoszące się do produkcji leśnej, agroturystyki, programów rolno-środowiskowych, zalesiania i pomocy strukturalnej. Ujmowane są w tej pozycji także granty i dopłaty do szkód oraz wyjątkowe dopłaty (agromonetarne refundacje itp.).
SE 621	Dopłaty rolno-środowiskowe	c.u.	
SE 622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji (LFA)	cu	
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	c.u.	Wszelkie dopłaty do kosztów i nakładów poniesionych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego.

Tabela 2.1-6 Saldo dopłat i podatków

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE600	Saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego.

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SE605	Dopłaty (z wyłączeniem dopłat do inwestycji)	c.u.	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Dopłaty do odsetek i płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie przyznanych należności, a nie uzyskanych płatności. Ma to na celu uzyskanie spójnego wyniku dla określonego roku obrachunkowego, biorąc pod uwagę produkcję, koszty i dopłaty.
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem dopłat do inwestycji)	c.u.	Zasadą podstawową, odnoszącą się do wszystkich zapisów jest ewidencja danych według wartości netto (bez VAT). Ta zasada nie stwarza kłopotu w przypadku gdy posiadacz jest podatnikiem VAT na zasadach ogólnych. W przypadku gdy obowiązuje system rolniczy, różne kwoty VAT powinny być ewidencjonowane w taki sposób aby przy obliczaniu wyników, wszelkie korzyści z uczestnictwa w krajowym systemie VAT dla rolnictwa mogły zostać uwzględnione. Saldo VAT dla działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oblicza się po odjęciu od kwoty VAT należnego od sprzedaży i zwrotu ryczałtowej kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach).
SE390	Podatki	c.u.	Podatki i inne opłaty gospodarstwa rolnego (bez VAT i podatków osobistych posiadacza gospodarstwa rolnego), a także podatki i inne opłaty od ziemi i budynków.
SE405	Saldo dopłat i podatków dotyczących inwestycji	c.u.	Dopłaty i podatki nie mające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i premii za zaprzestanie produkcji mleka kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną).
SE406	Dopłaty do inwestycji	c.u.	
SE407	Dopłaty za wycofanie się z produkcji mleka	c.u.	Ta premia może być wypłacana w postaci kwoty ryczałtowej lub rozpisana w okresie obejmującym wiele lat.
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	c.u.	Przy obliczaniu dochodu jest ważne aby kwota tego podatku była ujmowana rozdzielnie od całkowitego salda VAT. VAT naliczony w ramach działalności inwestycyjnej stanowi zasadniczo dużą kwotę, która nie ma związku z produkcją danego roku obrachunkowego. Zatem gdyby ta kwota została uwzględniona w rachunku salda VAT, to nastąpiłoby zdeformowanie kwoty salda dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, a w rezultacie zdeformowanie rachunku wyników.

Tabela 2.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SE131	Produkcja ogółem	c.u.	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierząt, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje sprzedaż i zużycie produktów roślinnych i zwierzęcych oraz zwierząt, zmianę stanu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych; zmianę wartości zwierząt pomniejszoną o zakup zwierząt oraz szereg produktów nierolniczych.
SE275	Zużycie pośrednie	c.u.	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym.
SE600	Saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego.
SE410	Wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego	c.u.	Obejmuje produkcję ogółem pomniejszoną o zużycie pośrednie, następnie skorygowaną o saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej.
SE360	Amortyzacja	c.u.	Amortyzacja środków trwałych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi i aktywów obrotowych.
SE415	Wartość dodana netto gospodarstwa rolnego	c.u.	Oplata za zaangażowanie trwałych czynników produkcji do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, bez względu na ich status własnościowy (obce lub własne). Ten parametr jest odpowiedni do porównań gospodarstw posiadających różną strukturę własnościową zaangażowanych czynników produkcji.
SE365	Koszt czynników zewnętrznych	c.u.	Oplata za nakłady obcych czynników produkcji obejmuje wynagrodzenia siły roboczej, czynsze i odsetki.
SE405	Saldo dopłat i podatków dotyczących inwestycji	c.u.	Dopłaty i podatki nie mające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i premii za zaprzestanie produkcji mleka kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną).
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	c.u.	Oplata za zaangażowanie własnych czynników produkcji do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz oplata za ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym (strata lub zysk).

Tabela 2.1-8 Dochód na osobę

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SE425	Wartość dodana netto	c.u./AWU	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną (jednostkę przeliczeniową pracy).
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	c.u./FWU	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (jednostkę przeliczeniową pracy rodziny). [SE420 / SE015]

Tabela 2.1-9 Bilans finansowy gospodarstwa rolnego

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SE436	Aktywa ogółem	c.u.	Obejmuje tylko aktywa stanowiące własność posiadacza. Dane kapitałowe są określone na podstawie wartości różnych pozycji aktywów na koniec roku obrachunkowego. Aktywa ogółem obejmują aktywa trwałe i aktywa bieżące.
SE441	Aktywa trwałe	c.u.	Aktywa trwałe obejmują ziemię rolniczą, budynki gospodarstwa rolnego i kapitał leśny oraz maszyny i urządzenia i zwierzęta stada podstawowego.
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	c.u.	Obejmuje ziemię rolniczą, urządzenia melioracyjne, uprawy trwałe, kwoty i inne przypisane prawa (włącznie z kosztami nabycia) oraz ziemię pod lasem. Kwoty produkcyjne (i inne przypisane prawa) uzyskane bezpłatnie nie są wyceniane jako aktywa (ewidencjonowana jest tylko ich sprzedaż).
SE450	Budynki	c.u.	Budynki i trwałe wyposażenie należące do posiadacza.
SE455	Maszyny i urządzenia	c.u.	Maszyny, ciągniki, samochody i ciężarówki, sprzęt nawadniający (bez sztuk o małej wartości bądź wykorzystywanych tylko w ciągu jednego roku).
SE460	Zwierzęta stada podstawowego	c.u.	Wartość na koniec roku obrachunkowego jałówek cielných, krów mlecznych, innych krów, matek kozich i owczych oraz loch.
SE465	Aktywa bieżące	c.u.	Aktywa bieżące obejmują zwierzęta stada obrotowego oraz kapitał obrotowy (zapasy produktów rolnych i pozostałe aktywa obrotowe).
SE470	Zwierzęta stada obrotowego	c.u.	Uwzględnia się wartość wszystkich zwierząt produkcyjnych (poza zwierzętami stada podstawowego) według stanu na koniec roku obrachunkowego.
SE475	Zapasy produktów rolniczych	c.u.	Obejmuje się wartość wszystkich produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego według stanu na koniec roku obrachunkowego -bez młodych (nieowocujących) plantacji.
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	c.u.	Ujmowane są w tej pozycji: wartość upraw na pniu, udziały gospodarstwa rolnego w jednostkach rolniczych, kwoty należności krótkoterminowych, stan gotówki w kasie i w banku (kwota niezbędna do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego).
SE485	Zobowiązania ogółem	c.u.	Wartość wszystkich pozostających do spłaty zobowiązań długo-, średnio- i krótkoterminowych według stanu na koniec roku obrachunkowego.
SE490	Kredyty długo- i średnioterminowe	c.u.	Ujmowane są kredyty zaciągnięte na okres dłuższy niż jeden rok.
SE495	Kredyty krótkoterminowe	c.u.	Dotyczy kredytów zaciągniętych na okres krótszy niż jeden rok oraz innych zobowiązań finansowych.

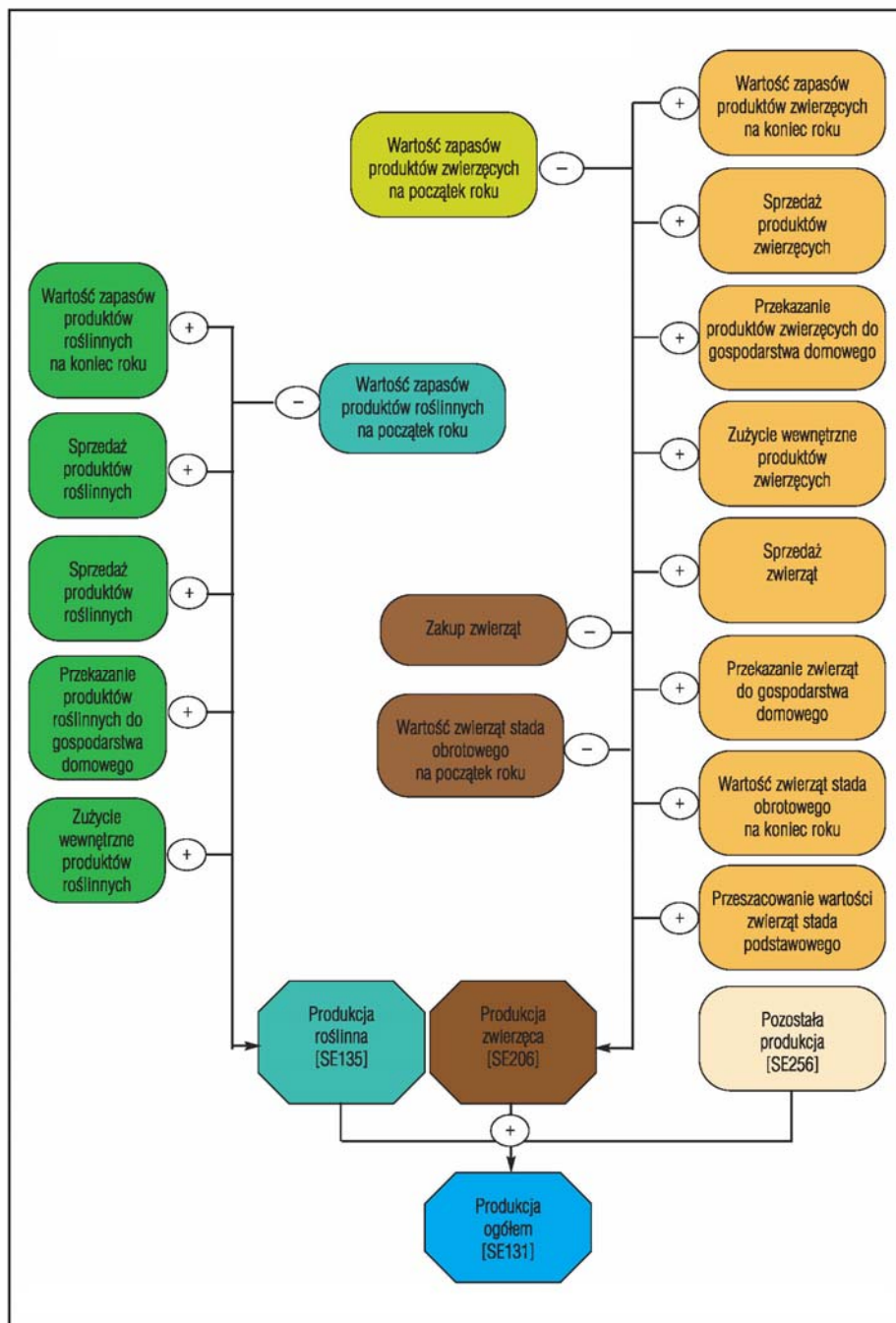
Tabela 2.1-10 Wskaźniki finansowe

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE501	Kapitał własny	c.u.	Odzwierciedla wartość aktywów ogółem pomniejszoną o wartość zobowiązań ogółem.
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	c.u.	Odzwierciedla wartość kapitału własnego na koniec roku obrachunkowego pomniejszoną o wartość kapitału własnego na początek roku obrachunkowego.
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	c.u.	Odzwierciedla średnią arytmetyczną wartość kapitału pracującego na koniec roku obrachunkowego i wartość kapitału pracującego na początek roku obrachunkowego. Na wartość kapitału pracującego składa się wartość zwierząt, upraw trwałych, urządzeń melioracyjnych, budynków, maszyn i urządzeń oraz kapitału obrotowego. Nie są ujmowane kwoty i inne prawa, które nigdy nie mogą być oddzielane od wartości ziemi. Parametr ten obliczany jest tylko w sytuacji, gdy wartość ziemi jest rejestrowana rozdzielnie od wartości budynków.
SE516	Inwestycje brutto	c.u.	Inwestycje brutto.
SE521	Inwestycje netto	c.u.	Inwestycje netto obejmują wartość zakupionych środków trwałych pomniejszoną o wartość sprzedanych środków trwałych w roku obrachunkowym oraz o obliczoną amortyzację dla roku obrachunkowego.
SE526	Cash Flow I	c.u.	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności. 1) Obejmuje przychody pomniejszone o wydatki w roku obrachunkowych w ramach działalności operacyjnej. Nie są uwzględnione operacje dotyczące działalności inwestycyjnej oraz finansowej (zaciąganie kredytów i spłata rat). Ten parametr jest zbliżony do parametru obliczanego przez EUROSTAT na podstawie danych makroekonomicznych. lub 2) przychody netto z działalności rolniczej i innych przychodów powiększone o saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej oraz o saldo dopłat i podatków dotyczących inwestycji. Lub 3) sprzedaż produktów powiększona o inne przychody i o sprzedaż zwierząt i pomniejszona o wydatki kosztowe i zakup zwierząt. Lub 4) przychody pomniejszone rozchody w roku obrachunkowym. Lub 5) przychody netto z działalności rolniczej i innych przychodów powiększone o salda: o dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej, o dopłat i podatków dotyczących inwestycji, o salda operacji dotyczących działalności inwestycyjnej, o salda operacji w ramach działalności finansowej (zaciągania i kredytów i spłaty zadłużenia). Lub 6) sprzedaż produktów powiększona o inne przychody i o sprzedaż zwierząt i pomniejszona o wydatki kosztowe i zakup zwierząt. Do tego dodane: o dopłaty dotyczące działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego, o saldo VAT, o dopłaty dotyczące inwestycji pomniejszone o podatki od inwestycji,

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
			- o sprzedaż aktywów trwałych pomniejszona o zakup aktywów trwałych, - o stan kredytów na koniec roku pomniejszony o stan kredytów na początek roku.
SE530	Cash Flow II	c.u	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności. Są to: 1) przychody pomniejszone rozchody w roku obrachunkowym. Lub 2) przychody netto z działalności rolniczej i innych przychodów powiększone o salda: - o dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej, - o dopłat i podatków dotyczących inwestycji, - o salda operacji dotyczących działalności inwestycyjnej, 3) salda operacji w ramach działalności finansowej (zaciągania i kredytów i spłaty zadłużenia). Lub 4) sprzedaż produktów powiększona o inne przychody i o sprzedaż zwierząt a pomniejszona o wydatki kosztowe i zakup zwierząt. Do tego dodane są: - o dopłaty dotyczące działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego, - o saldo VAT, - o dopłaty dotyczące inwestycji pomniejszone o podatki od inwestycji, - o sprzedaż aktywów trwałych pomniejszona o zakup aktywów trwałych, - o stan kredytów na koniec roku pomniejszony o stan kredytów na początek roku.

2.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych

W tym rozdziale zamieszczone są schematy obliczania podstawowych parametrów ekonomicznych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”. Schematy opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na stronie internetowej pod adresem http://europa.eu.int/comm/agriculture/rica/index_en.cfm.

Schemat 1. Sposób rachunku wartości produkcji ogółem

Schemat 1 ilustruje sposób obliczenia wartości produkcji ogółem uzyskanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Składa się na nią wartość produkcji roślinnej, wartość produkcji zwierzęcej i wartość pozostałej produkcji.

W rachunku produkcji uwzględniana jest sprzedaż produktów, zmiana stanu zapasów, zużycie wewnętrzne i przekazanie do gospodarstwa domowego. Dzięki takiemu podejściu uzyskuje się pełne odzwierciedlenie obrotu produktami gotowymi – transakcje rynkowe, przekazania nieodpłatne oraz transfery produktów w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Wartość zużycia wewnętrznego produktów potencjalnie towarowych jest obojętna dla poziomu określonych nadwyżek ekonomicznych, gdyż znajduje się ona po obu stronach rachunku (produkcyjnej i kosztowej).

Schemat 2. Sposób obliczania szacunkowej zmiany wartości zwierząt stada podstawowego

$$\text{REGIDX}_n = \frac{\frac{W_{kn}}{L_{kn}}}{\frac{W_{pn}}{L_{pn}}}$$

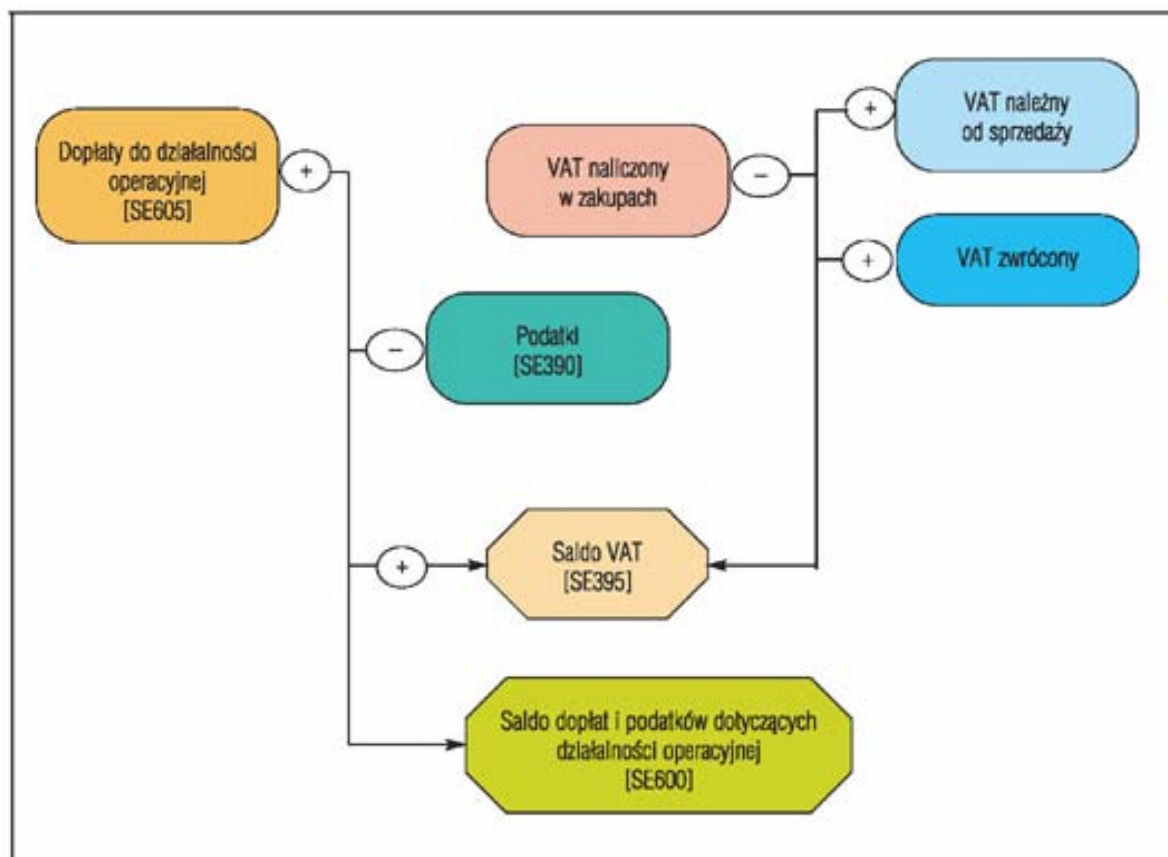
gdzie:

REGIDX - index cen;
Wk - wartość na koniec roku obrachunkowego;
n - grupa zwierząt;
Lk - liczba zwierząt na koniec roku obrachunkowego;
Wp - wartość na początek roku obrachunkowego;
Lp - liczba zwierząt na początek roku obrachunkowego;
LWAL - zmiany wartości zwierząt.

$$\text{LVVAL}_n = \left(\frac{W_{kn}}{\text{REGIDX}_n} - W_{pn} \right) \times \frac{(1 + \text{REGIDX}_n)}{2}$$

W rachunku wartości produkcji zwierzęcej uwzględniona jest szacunkowa zmiana wartości zwierząt stada podstawowego, spowodowana zmianą cen w roku obrachunkowym. Wartość przeszacowania zwierząt stada podstawowego została wyodrębniona jako zmienna systemowa SE211. Umożliwia to na uznaniowe pominięcie tego składnika w rachunku wartości produkcji i następnie określonych nadwyżek ekonomicznych. Ponadto w rachunku wartości produkcji zwierzęcej odejmowana jest wartość zakupionych zwierząt, dzięki czemu rachunek wyników obrazuje zrealizowaną produkcję własną. Z tego też powodu wartość zakupionych zwierząt nie znajduje się w strukturze kosztów gospodarstwa rolnego.

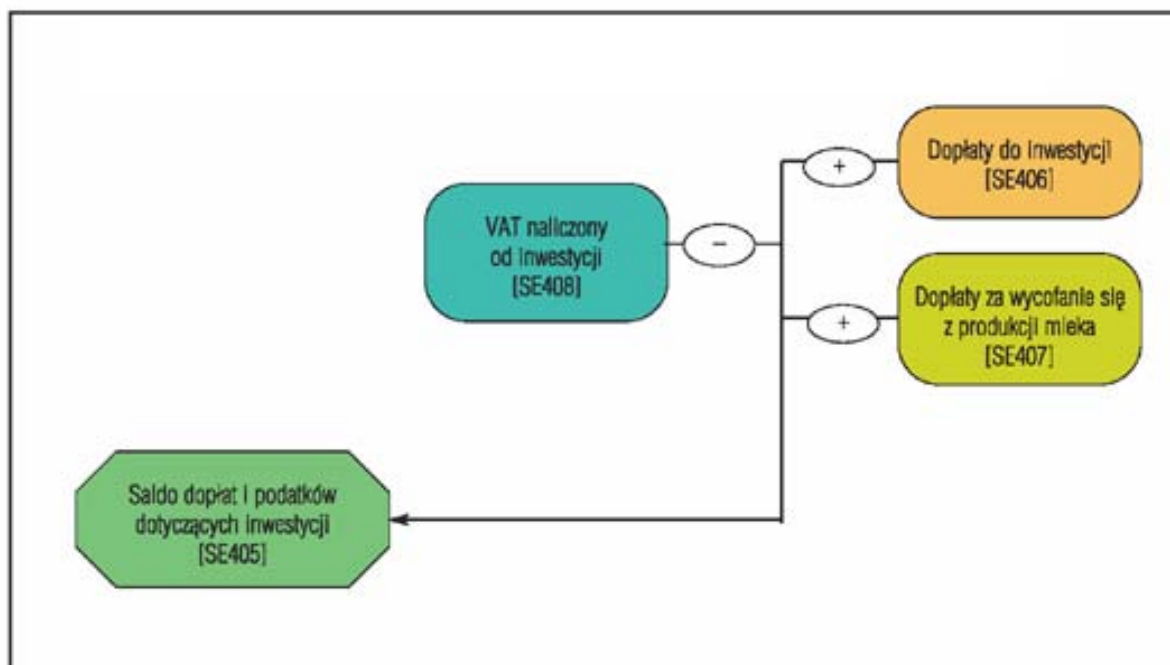
Schemat 3. Sposób obliczania salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej

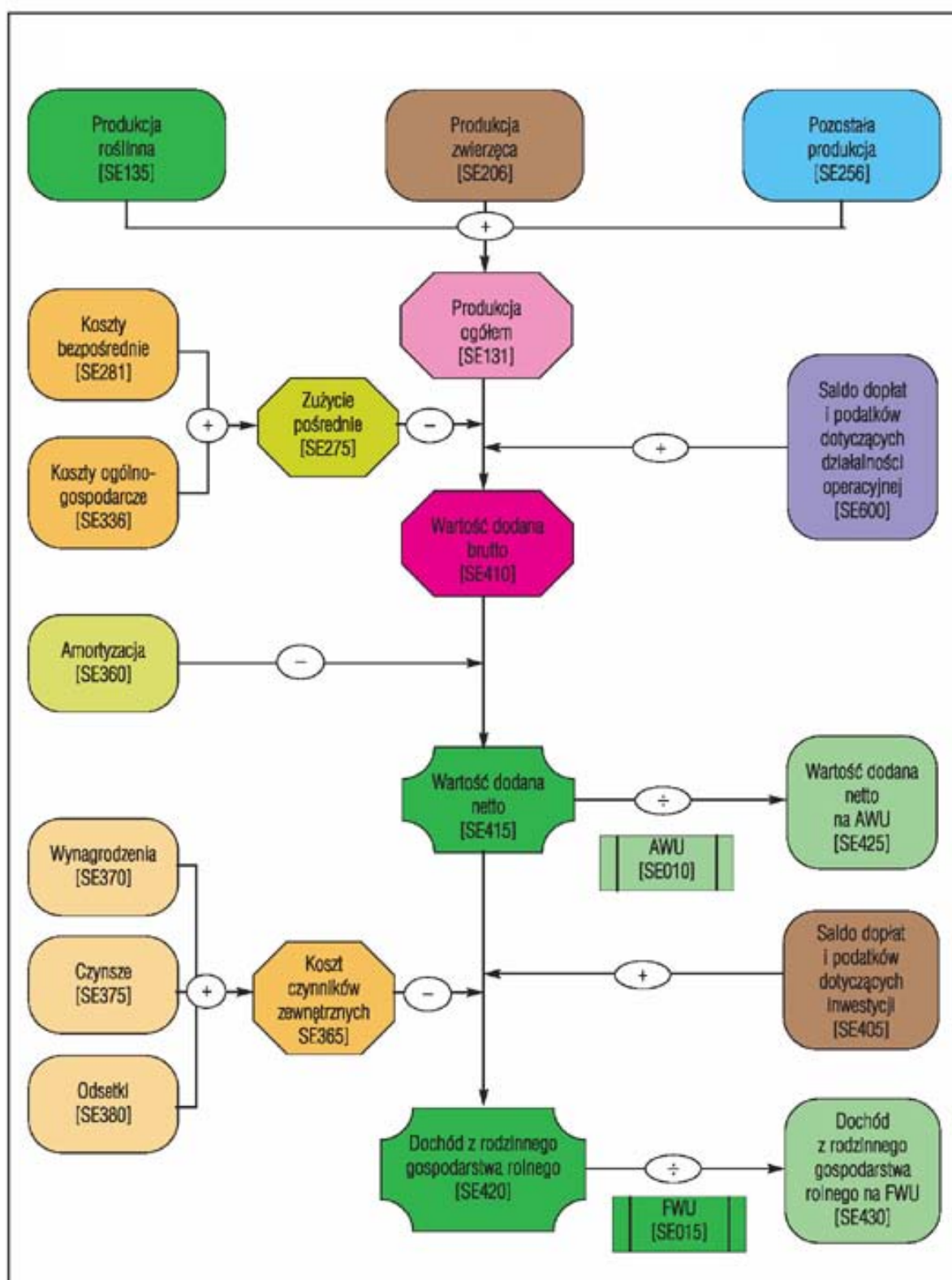
W grupie kosztów (pozycja zużycie pośrednie) pominięte są podatki należne z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego i prowadzonej działalności rolniczej (patrz: Tabela 2.1-4). Podatki te są uwzględnione w rachunku salda rozliczeń z budżetami (patrz: Tabela 2.1-6 oraz Schemat 3). Dzięki takiemu grupowaniu możliwe jest określenie poziomu transferów wartości dodanej pomiędzy gospodarstwem rolnym, a innymi sektorami gospodarki narodowej. Wartość ujemna zmiennej SE600 oznacza transfer środków pieniężnych poza gospodarstwo rolne.

Schemat 4. Sposób obliczania salda dopłat i podatków dotyczących inwestycji

Saldo to wpływa na wielkość zrealizowanego dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dodatnia wartość tego salda wskazuje na wsparcie przez budżet działalności inwestycyjnej gospodarstwa rolnego.

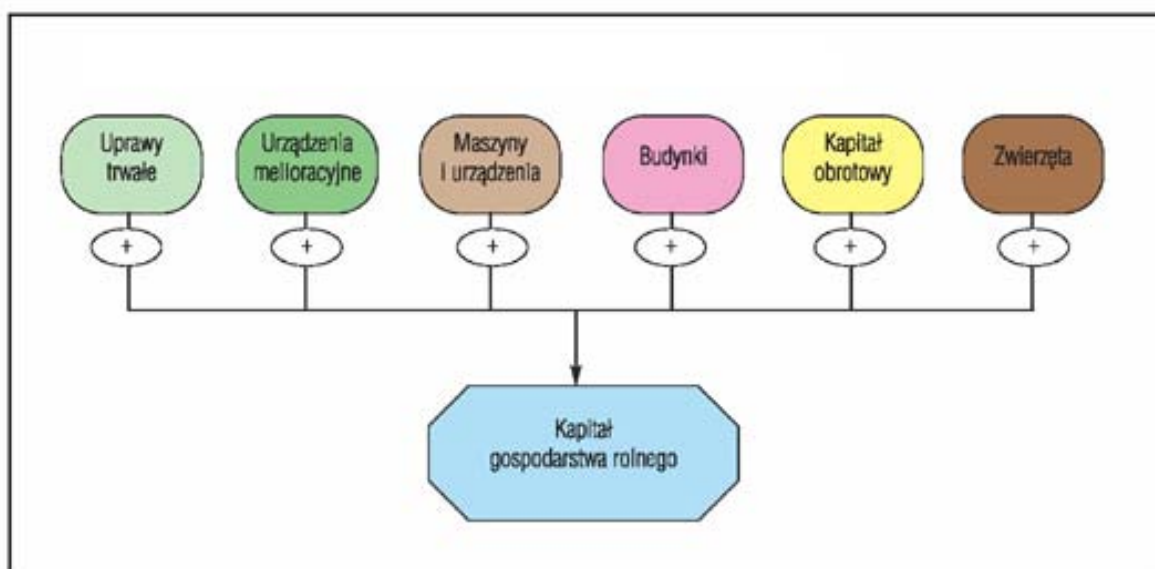
Schemat 5 Sposób obliczania dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego

Schemat 5 przedstawia sposób obliczenia poszczególnych kategorii nadwyżek ekonomicznych. Pierwszą nadwyżką jest wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego. Oblicza się ją poprzez odjęcie zużycia pośredniego od produkcji ogółem i dodanie salda

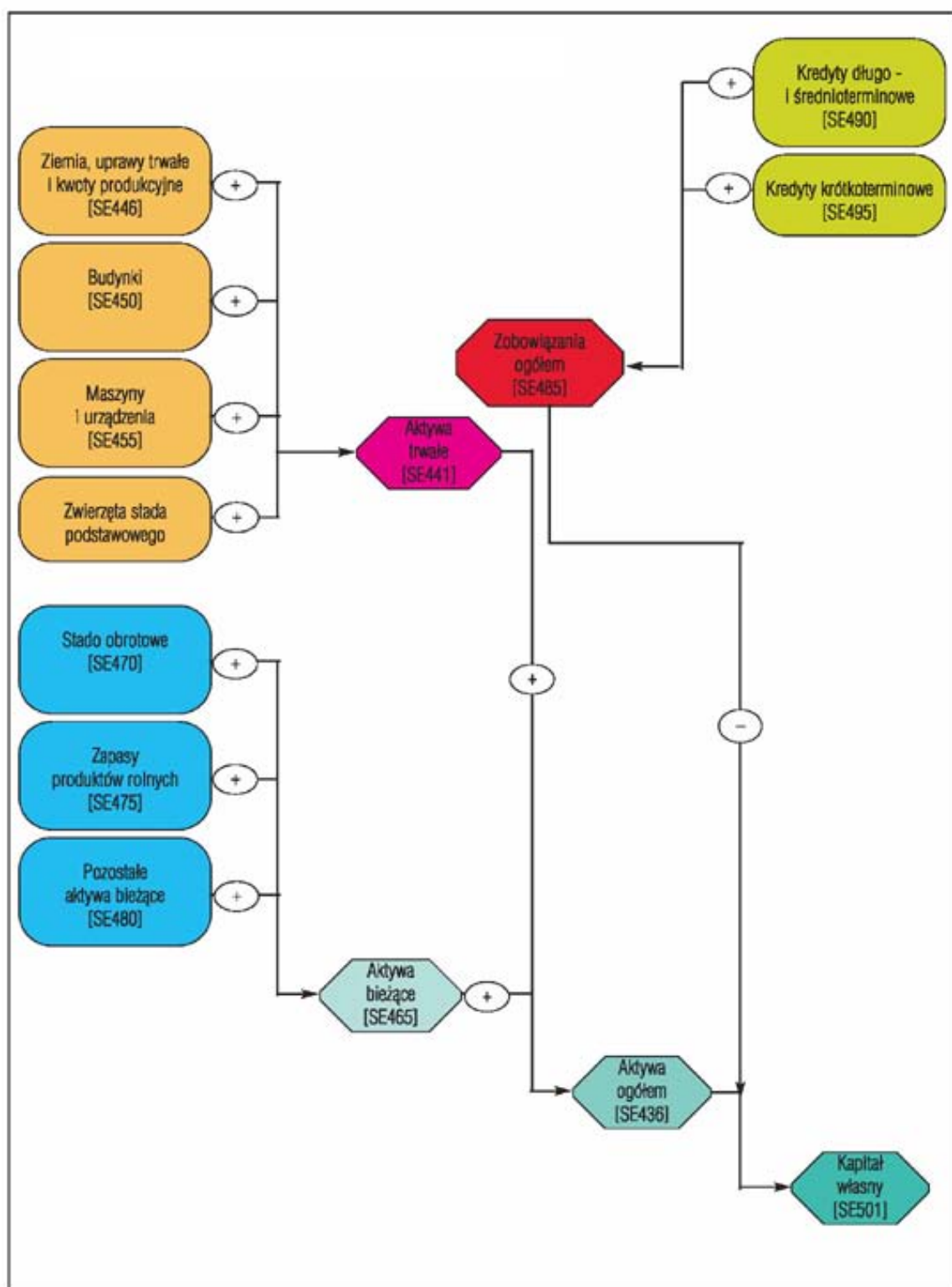
dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. Dopłaty zwiększają wartość dodaną brutto, a podatki (nie były one uwzględnione w zużyciu pośrednim) powodują jej zmniejszenie. Po odjęciu amortyzacji od wartości dodanej brutto uzyskuje się wartość dodaną netto gospodarstwa rolnego. W kolejnym etapie odejmuje się od wartości dodanej netto koszt czynników zewnętrznych i dodaje saldo dopłat i podatku VAT dotyczących inwestycji. W ten sposób uzyskuje się podstawową nadwyżkę ekonomiczną uzyskiwaną w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, określaną pojęciem dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dochód ten stanowi opłatę za własne czynniki wytwórcze (praca, ziemia i kapitał) zaangażowane do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym.

Schemat 6. Obliczenie kapitału gospodarstwa rolnego

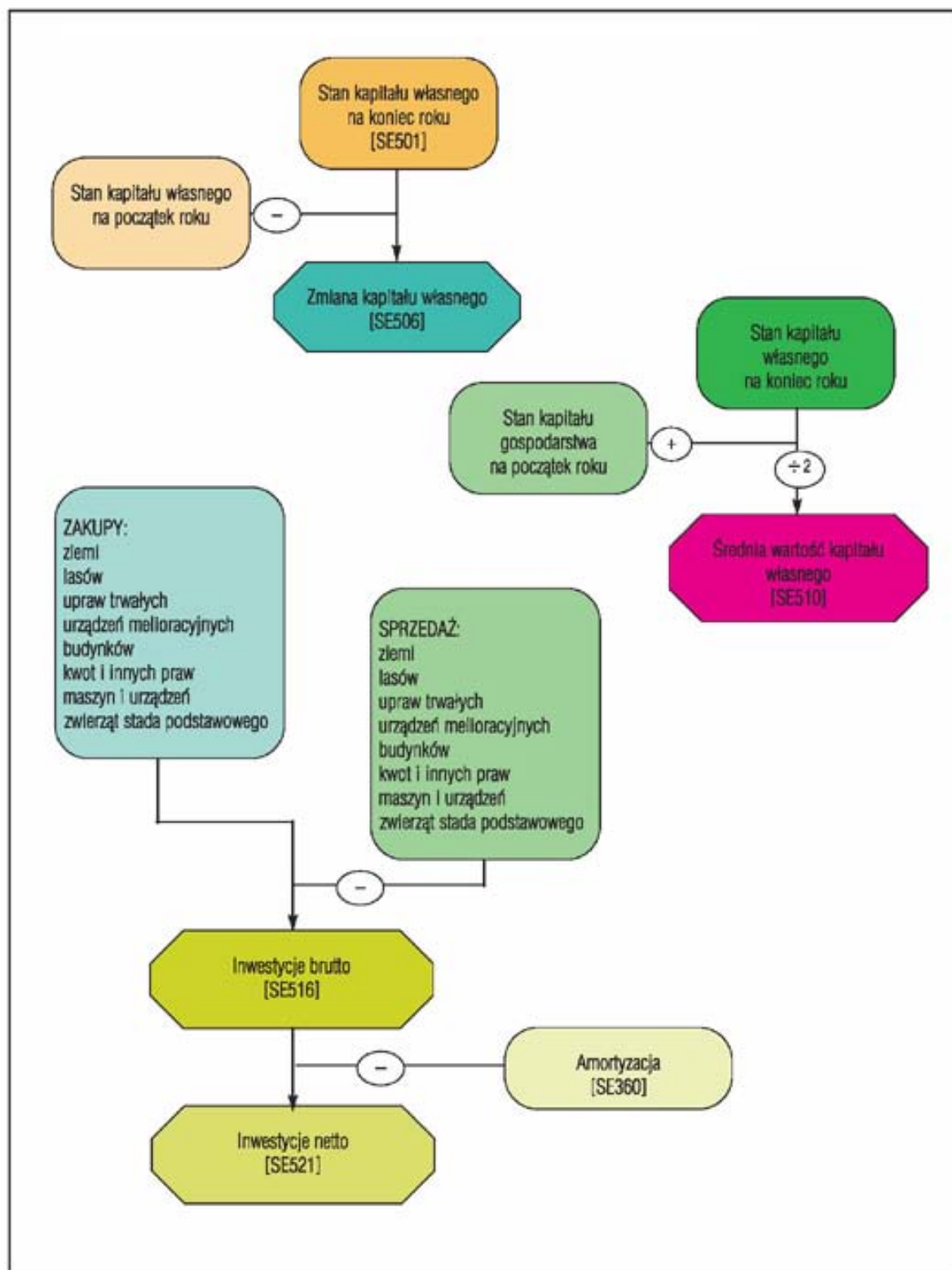
Do kapitału gospodarstwa rolnego nie wlicza się wartości ziemi oraz przypisanych do niej kwot produkcyjnych i innych praw.

Schemat 7. Sposób prezentacji bilansu finansowego gospodarstwa rolnego

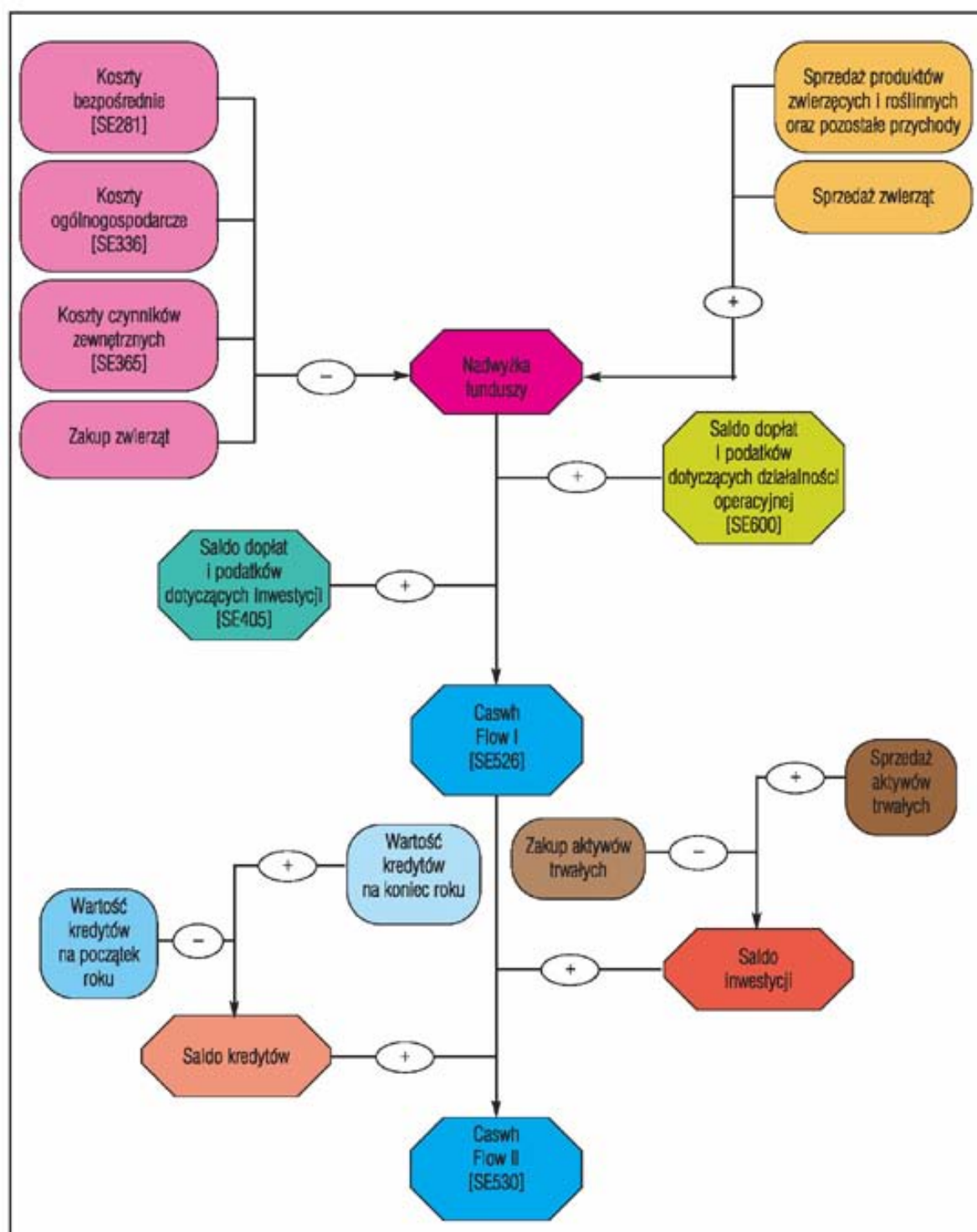
Bilans finansowy gospodarstwa rolnego prezentowany jest w formie syntetycznej. Po stronie aktywów wyróżniono dwie grupy aktywów: aktywa trwałe składające się z 4 grup rzeczowych i aktywa bieżące – składające się z 3 grup rzeczowych. Kapitał własny obliczany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów ogółem i zobowiązań ogółem.

Schemat 8. Sposób obliczania wybranych wskaźników bilansowych i finansowych.

Na schemacie zaprezentowany jest sposób obliczania czterech wskaźników: dwóch bilansowych – zmiany kapitału własnego i średniej wartości kapitału gospodarstwa rolnego oraz dwóch finansowych: inwestycji brutto i inwestycji netto.

**Schemat 9. Sposób obliczania sald przepływu środków pieniężnych:
Cash Flow I i Cash Flow II**

Na schemacie zaprezentowano sposób obliczania dwóch rodzajów sald przepływu pieniędzy w roku obrachunkowych: Cash Flow I – stanowiącego saldo przepływu pieniędzy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego i Cash Flow II - stanowiącego saldo ze wszystkich trzech działalności gospodarstwa rolnego (operacyjnej, finansowej i inwestycyjnej).

3. Uwagi do Wyników Standardowych FADN

3.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego 2002 (PSR 2002), działalność rolniczą prowadzi 2 172 205 gospodarstw rolnych. Z tej liczby tylko 745 023 gospodarstwa posiadają wielkość ekonomiczną przekraczającą 2 ESU, będącą minimalnym progiem wielkości ekonomicznej gospodarstw włączonych do pola obserwacji FADN w Polsce.

Gospodarstwa rolne zostały sklasyfikowane według zasad w pełni zharmonizowanych z przepisami UE ustalającymi tzw. Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych.

W klasyfikacji gospodarstw rolnych zostały użyte parametry standardowych nadwyżek bezpośrednich SGM „2000”. Parametry te zostały obliczone w IERiGŻ przy udziale ekspertów z IUNG oraz SGGW. Obliczono zestawy parametrów SGM dla czterech wydzielonych w Polsce regionów rolniczych.

Schemat 1. Podział Polski na regiony FADN

Opracowanie na podstawie: Rozporządzenie Komisji (WE) nr 730/2004 z dnia 19 kwietnia 2004r. dostosowujące rozporządzenie (EWG) nr 1859/82 dotyczące wyboru gospodarstw rolnych przekazujących dane do celów określenia dochodów gospodarstw rolnych w następstwie przystąpienia Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji do Unii Europejskiej.

Algorytm do przeprowadzenia klasyfikacji gospodarstw rolnych według zasad Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych został opracowany w IERiGŻ na podstawie odpowiednich przepisów Unii Europejskiej - Decyzja Komisji EEC/85/377 (Dz. U. L 220, 17.08.1985).

3.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość we współpracy z IERiGŻ

Przedmiotem badań prowadzonych w IERiGŻ były gospodarstwa rolne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych. Gospodarstwa były dobierane do badań w sposób celowy, z wykorzystaniem wiedzy eksperckiej o zróżnicowaniu gospodarstw rolnych w Polsce. W „Wynikach Standardowych FADN”, zawarte są dane z gospodarstw rolnych których wielkość ekonomiczna stanowiła co najmniej 2 ESU. Odpowiada to 9 523,73 zł wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej wytworzonej w gospodarstwie, obliczonej według parametrów SGM „2000”⁵.

Każde gospodarstwo rolne, prowadzące rachunkowość we współpracy z IERiGŻ - do roku 2003 włącznie (patrz: Tabela 3.2-2) reprezentuje pewną liczbę podobnych gospodarstw ze swojej warstwy⁶ (patrz: Tabela 3.2-1). W 2003 r. dane z 876 gospodarstw zostały wprowadzone do komputerowej bazy danych stanowiącą podstawę empiryczną do wykonywania analiz i opracowań. Biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienia należy stwierdzić, że próba nie jest statystycznie reprezentatywna dla gospodarstw towarowych funkcjonujących w Polsce. Z tego powodu prezentowane wyniki nie są reprezentatywnymi, obrazującymi stan całego sektora towarowych gospodarstw rolnych, lecz jedynie dla tych grup gospodarstw, które dostarczyły danych rachunkowych.

Gospodarstwa rolne, których wielkość ekonomiczna ukształtowała się poniżej założonego progu (2 ESU) umieszczono w kolumnach „DPP” i wierszach „9”. Wyniki tej grupy gospodarstw rolnych nie są prezentowane w Wynikach Standardowych.

Pozycje wartościowe dotyczące produkcji, kosztów i inwestycji wyrażone są wg wartości brutto (z VAT). W 2003 r. polscy rolnicy podlegali zwolnieniu podmiotowemu z podatku od towarów i usług, nazywanym w skrócie VAT, a w związku z tym rolnicy prowadzili ewidencję zdarzeń w standardzie uniemożliwiającym ustalenie wartości netto oraz kwoty VAT.

W prezentowanej edycji Wyników Standardowych dotyczących roku 2003, wartości pieniężne wyrażone są w polskich jednostkach monetarnych - złotych.

⁵ Przyjęto 1 EURO = 3,96822 zł ($3,96822 \times 1\,200 \times 2 = 9\,523,73$).

⁶ Procedura losowania w ramach badań reprezentacyjnych wymaga podzielenia populacji (i oczywiście próbki) na warstwy według trzech kryteriów: typu rolniczego, wielkości ekonomicznej, regionu.

Tabela 3.2-1 Rozkład gospodarstw rolnych w Polsce⁷

		DPP	Klasy według ES6						RAZEM
			Bardzo małe [XS]	Małe [S]	Średnio – małe [MS]	Średnio – duże [ML]	Duże [L]	Bardzo duże [XL]	
Typy według TF8	Uprawy polowe [AB]	0	73 374	49 903	22 357	7 731	1 659	1 050	156 074
	Warzywnictwo, kwiaciarstwo [C]	0	6 115	7 381	6 475	4 916	1 326	263	26 476
	Winnice [D]	0	0	1	0	0	0	0	1
	Uprawy trwałe [E]	0	9 676	8 665	5 084	1 238	218	96	24 977
	Bydło mleczne [F]	0	13 212	13 078	11 071	2 987	86	11	40 445
	Zwierzęta przeznawające [G]	0	16 019	11 942	11 337	6 191	498	100	46 087
	Zwierzęta ziarnożerne [H]	0	12 198	13 929	15 498	13 290	3 629	886	59 430
	Mieszane [I]	0	149 804	134 671	77 274	26 522	2 226	1 036	391 533
9		1 427 182	0	0	0	0	0	0	1 427 182
RAZEM		1 427 182	280 398	239 570	149 096	62 875	9 642	3 442	2 172 205

Zródło: GUS, Departament Statystyki Rolnictwa i Środowiska (na podstawie populacji gospodarstw badanych w Powszechnym Spisie Rolnym w 2002 roku; klasyfikacja z użyciem, SGM „2000”; kurs wymiany 1 euro = 3,96822 zł).

Tabela 3.2-2 Rozkład gospodarstw rolnych w próbie IERiGŻ

		DPP	Klasy według ES6						RAZEM
			Bardzo małe [XS]	Małe [S]	Srednio – małe [MS]	Srednio – duże [ML]	Duże [L]	Bardzo duże [XL]	
Typy według TF8	Uprawy polowe [AB]		31	36	51	52	12	4	186
	Uprawy ogrodnicze [C]		0	0	1	0	0	0	1
	Winnice [D]								
	Pozostałe trwałe [E]		3	11	8	5	1	0	28
	Bydło mleczne [F]		6	16	30	20	1	1	74
	Zwierzęta przeznawające [G]		10	16	30	49	17	0	122
	Zwierzęta ziarnożerne [H]		2	7	14	38	11	3	75
	Uprawy i zwierzęta różne [I]		44	101	137	90	14	4	390
9									
RAZEM			96	187	271	254	56	12	876

⁷ Wyjaśnienie oznaczenia TF8 i ES6 zawiera Tabela 1.4-1 oraz Tabela 1.4-2.

Tabela 3.2-3 Wagi gospodarstw w poszczególnych warstwach w próbie IERiGŻ

		Klasy według ES6					
		Bardzo małe [XS]	Małe [S]	Srednio – małe [MS]	Srednio – duże [ML]	Duże [L]	Bardzo duże [XL]
Typy według TF8	Uprawy polowe [AB]	2 366,90	1 386,19	438,37	148,67	138,25	262,50
	Uprawy ogrodnice [C]	-	-	6 475,00	-	-	-
	Winnice [D]	-	-	-	-	-	-
	Pozostałe trwałe [E]	3 225,33	787,73	635,50	247,60	218,00	-
	Bydło mleczne [F]	2 202,00	817,38	369,03	149,35	86,00	11,00
	Zwierzęta przeznaczone [G]	1 601,90	746,38	377,90	126,35	29,29	-
	Zwierzęta żywnościowe [H]	6 099,00	1 989,86	1 107,00	349,74	329,91	295,33
	Uprawy i zwierzęta różne [I]	3 404,64	1 333,38	564,04	294,69	159,00	259,00

W niniejszej wersji wyników standardowych FADN, zastosowano zmodyfikowane klasy wielkości ekonomicznej do grupowania gospodarstw rolnych. Przesłanką modyfikacji klasyfikacji wg ES-6, był specyficzny rozkład zbioru gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość dla IERiGŻ. W strukturze gospodarstw rolnych dominują gospodarstwa małe, przez co ich podstawowa ilość lokuje się w trzech pierwszych klasach wielkości ES-6.

Klasyfikacja gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych wyrażonej w ha, jest rzadziej stosowaną (patrz: Tabela 3.2-4) w typologii UE (Rozporządzenie 99/725/EEC). Tego grupowania także nie stosuje się w Wynikach Standardowych FADN. W publikacjach Komisji UE została ona wyparta przez grupowanie według parametrów ekonomicznych, ustalanych w ramach Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. Do zamieszczenia wyników gospodarstw pogrupowanych według kryterium zasobów ziemi, skłoniło nas duże zainteresowaniem krajowych użytkowników, przyzwyczajonych do tego rodzaju statystyki powszechnie stosowanej w Polsce (m.in. w GUS).

Tabela 3.2-4 Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych

Wyszczególnienie		Powierzchnia użytków rolnych w ha	
bardzo małe	(AXS)	≤	5
małe	(AS)	5 ≤	10
średnio – małe	(AMS)	10 ≤	20
średnio – duże	(AML)	20 ≤	30
Duże	(AL)	30 ≤	50
bardzo duże	(AXL)	>	50

4. Wyniki standardowe FADN, z próby gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w 2003 r. we współpracy z IERiGŻ

Prezentowane dane są średnimi ważonymi z grupy gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość.

4.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych

Tabela 4.1-1 Populacja i próba gospodarstw według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	Razem	Uprawy polowe [AB]	Uprawy ogrodnicze [C]	Pozostałe trwałe [E]	Bydło mleczne [F]	Zwierz. w sys. wypasowym [G]	Zwierz. ziarnożerne [H]	Uprawy i zwierz. różne [I]
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw	-	-	-	-	-	-	-	-
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie	876	186	1	28	74	122	75	390
SYS04	Kurs wymiany zł na EURO	4,3996	4,3996	4,3996	4,3996	4,3996	4,3996	4,3996	4,3996

Tabela 4.1-2 Struktura produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwale	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				[AB]	[C]	[E]	[F]	[G]	[H]	[I]
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	18,1	18,3	.	13,2	14,2	21,8	29,7	15,8
SE010	Nakłady pracy	AWU	1,810	1,594	.	4,072	1,776	1,918	1,645	1,800
SE011	Nakłady pracy	h	4 547	3 972	.	9 909	4 621	4 956	4 268	4 348
SE015	Nieopłacone nakłady pracy członków rodziny	FWU	1,481	1,248	.	1,785	1,624	1,686	1,427	1,500
SE016	Nieopłacone nakłady pracy członków rodziny	h	3 777	3 141	.	4 581	4 281	4 393	3 731	3 740
SE020	Nakłady pracy opłaconej	AWU	0,329	0,346	.	2,286	0,152	0,232	0,218	0,300
SE021	Nakłady pracy opłaconej	h	770	831	.	5 328	340	563	537	607
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	36,0	56,2	.	14,1	25,6	36,1	30,8	31
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolniczych	ha	12,2	19,9	.	4,8	6,5	10,5	9,9	11,2
SE035	zboża	ha	21,87	41,45	.	1,06	8,10	10,69	25,55	19,50
SE041	inne uprawy polowe	ha	4,91	11,16	.	0,51	1,08	1,40	3,03	4,40
SE046	warzywa i kwiaty towarowe	ha	0,23	0,70	.	0,25	0,01	0,02	0,02	0,20
SE050	winnice	ha	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	uprawy trwałe	ha	0,52	0,35	.	12,15	0,02	0,01	0,01	0,10
SE055	osady	ha	0,52	0,35	.	12,15	0,02	0,01	0,01	0,10
SE060	ogaje oliwne	ha	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	inne uprawy trwałe	ha	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE071	uprawy pastewne	ha	8,5	2,8	.	0,4	16,8	24,3	1,0	6,8
SE072	ugory rolnicze	ha	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE073	ziemia odłogowana	ha	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE075	Lasy	ha	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	23,9	9,0	.	0,3	23,9	34,7	57,2	23,1
SE085	krowy mleczne	LU	7,76	1,49	.	0,07	17,30	22,47	0,49	6,30
SE090	pozostałe bydło	LU	3,67	1,63	.	0,00	5,41	10,42	0,49	3,10
SE095	owce i kozy	LU	0,22	0,38	.	0,00	0,00	0,09	0,00	0,30
SE100	trzoda chlewna	LU	11,73	5,12	.	0,01	1,02	1,34	55,28	12,70
SE105	drób	LU	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE110	Plon pszenicy	q/ha	42,7	45,0	.	35,6	42,7	41,0	43,5	39,3
SE115	Plon kukurydzy	q/ha	59,9	59,8	.	.	.	69,8	67,0	59,2
SE120	Liczba LU zwierząt przeżuwających na 1 ha pow. paszowej	LU/ha	1,37	1,27	.	0,20	1,35	1,36	0,97	1,42
SE125	Produkcja mleka	kg/kr	4 947	3 892	.	4 450	5 045	5 386	3 232	4 554

Tabela 4.1-3 Produkcja według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				[AB]	[C]	[E]	[F]	[G]	[H]	[I]
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	142 170	165 916	.	187 645	110 750	151 804	213 560	116 979
SE135	Wartość produkcji roślin i produktów roślinnych	zł	76 110	144 750	.	185 217	26 627	29 233	73 725	60 068
SE140	zboża	zł	46 420	93 221	.	1 577	17 069	19 071	61 109	38 710
SE145	rośliny białkowe	zł	532	666	.	0	111	419	919	549
SE150	ziemniaki	zł	6 121	7 853	.	198	4 839	2 881	4 651	7 252
SE155	buraki cukrowe	zł	6 617	16 686	.	1 031	1 271	1 801	3 442	5 365
SE160	rośliny oleiste	zł	4 171	12 058	.	59	0	330	1 670	3 189
SE165	rośliny przemysłowe	zł	219	549	.	0	0	0	41	223
SE170	warzywa i kwiaty	zł	3 434	9 461	.	2 785	64	277	1 241	2 644
SE175	owoce	zł	6 576	1 974	.	179 451	126	27	26	797
SE180	owoce cytrusowe	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE185	wina i winogrona	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE190	oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE195	roślin pastewne	zł	1 504	862	.	4	3 118	4 411	285	940
SE200	inne rośliny i produkty roślinne	zł	517	1 419	.	111	30	16	341	400
SE206	Wartość produkcji zwierząt i produktów zwierzęcych	zł	64 643	18 750	.	2 394	83 703	121 674	138 273	55 544
SE211	zmiana wartości zwierząt	zł	800	-464	.	606	2 360	4 999	-821	122
SE216	mleko krowie z przetwory z mleka	zł	31 815	4 163	.	189	72 662	104 874	1 194	22 635
SE220	wołowina i cielęcina	zł	5 035	2 268	.	18	7 929	13 172	535	4 499
SE225	wieprzowina	zł	24 630	9 056	.	36	2 256	2 666	128 009	25 123
SE230	owce i kozy	zł	220	391	.	0	0	66	0	287
SE235	drob	zł	2 011	1 625	.	33	188	31	9 153	1 935
SE240	jaja	zł	122	135	.	74	72	5	62	177
SE245	mleko owcze i kozie	zł	12	0	.	0	0	5	0	25
SE251	inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	798	1 114	.	2 043	596	855	-681	864
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 417	2 416	.	34	419	897	1 562	1 367
SE260	spożycie	zł	2 678	2 081	.	1 791	2 813	2 741	2 661	2 965
SE265	zużycie wewnętrzne	zł	22 367	12 656	.	252	20 465	22 594	45 850	24 413

Tabela 4.1-4 Koszty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe [AB]	Uprawy ogrodnicze [C]	Pozostałe trwale [E]	Bydło mleczne [F]	Zwierz. w sys. wypasowym [G]	Zwierz. ziarnożerne [H]	Uprawy i zwierz. różne [I]
SE270	Koszty ogółem	zł	104 020	120 175	.	114 355	70 845	101 053	172 250	89 883
SE275	Zużycie pośrednie	zł	79 707	90 476	.	45 395	55 831	76 148	146 343	70 030
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	59 834	64 832	.	20 931	42 294	55 700	124 040	52 652
SE285	:nasiona i sadzonki	zł	6 292	12 598	.	352	2 603	3 573	5 272	5 474
SE295	:nawozy	zł	11 204	21 292	.	3 952	5 756	8 145	11 027	8 964
SE300	:środki ochrony roślin	zł	6 727	15 541	.	14 332	1 236	1 636	5 632	4 829
SE305	:pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	776	793	.	1 747	1 248	1 475	427	458
SE310	:pasze zwierząt żywionych systemem wypasowym	zł	11 991	3 733	.	284	26 163	32 915	953	9 687
SE315	:w tym z własnej produkcji	zł	7 517	2 843	.	114	17 226	17 200	910	6 695
SE320	:pasze dla trzody chlewnej i drobiu	zł	20 460	10 214	.	81	2 164	2 581	95 340	21 526
SE325	:w tym z własnej produkcji	zł	11 489	6 119	.	67	1 670	2 036	42 041	13 844
SE330	:pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	2 383	660	.	183	3 124	5 375	5 389	1 715
SE331	:koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	0	1	.	0	0	0	0	0
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	19 873	25 644	.	24 464	13 538	20 448	22 303	17 378
SE340	:koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	5 806	6 940	.	7 731	3 905	6 367	6 083	5 267
SE345	:energia	zł	9 488	13 196	.	12 158	6 050	9 312	10 204	8 116
SE350	:usługi	zł	2 253	2 930	.	804	1 881	2 022	2 702	2 096
SE356	:pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	2 326	2 577	.	3 772	1 701	2 747	3 314	1 899
SE360	Amortyzacja	zł	16 108	19 463	.	37 859	11 574	18 083	18 420	12 765
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	8 205	10 237	.	31 100	3 439	6 821	7 488	7 088
SE370	:opłata pracy najemnej	zł	4 856	4 555	.	26 645	1 886	3 387	3 982	4 640
SE375	:czynsze	zł	1 393	2 801	.	745	547	1 040	1 061	1 105
SE380	:odsetki	zł	1 956	2 881	.	3 710	1 007	2 394	2 445	1 343

Tabela 4.1-5 Dopłaty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe [AB]	Uprawy ogrodnicze [C]	Pozostałe trwale [E]	Bydło mleczne [F]	Zwierz. w sys. wypasowym [G]	Zwierz. ziarnożerne [H]	Uprawy i zwierz. różne [I]
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	5 080	6 170	.	589	13 188	8 458	3 233	2 651
SE605	:dopłaty z wyłączeniem dopłat do inwestycji	zł	5 576	7 955	.	611	12 827	7 946	2 238	3 338
SE610	::dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE611	::dopłaty wyrównawcze	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE612	::dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE613	::pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE615	:dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE616	::dopłaty do produkcji mlecznej	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE617	::dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE618	::dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE619	::dopłaty do pozostałej produkcji zwierzęcej	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE620	::pozostałe dopłaty do produkcji	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE625	:dopłaty do zużycia pośredniego	zł	1 063	1 608	.	563	789	1 091	992	898

Tabela 4.1-6 Saldo dopłat i podatków według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe [AB]	Uprawy ogrodnicze [C]	Pozostałe trwale [E]	Bydło mleczne [F]	Zwierz. w sys. wypasowym [G]	Zwierz. ziarnożerne [H]	Uprawy i zwierz. różne [I]
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	5 080	6 170	.	589	13 188	8 458	3 233	2 651
SE605	Dopłaty z wyłączeniem dopłat do inwestycji	zł	5 576	7 955	.	611	12 827	7 946	2 238	3 338
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem inwestycji)	zł	1 006	991	.	1 553	1 036	1 343	2 222	626
SE390	Podatki	zł	1 503	2 775	.	1 575	675	830	1 228	1 313
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	-351	-228	.	-1 297	-116	-371	-1 372	-184
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE407	Dopłaty za wycofanie się z produkcji mleka	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony do inwestycji	zł	351	228	.	1 297	116	371	1 372	184

Tabela 4.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe [AB]	Uprawy ogrodnicze [C]	Pozostałe trwałe [E]	Bydło mleczne [F]	Zwierz. w sys. wypasowym [G]	Zwierz. ziarnożerne [H]	Uprawy i zwierz. różne [I]
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	142 170	165 916	.	187 645	110 750	151 804	213 560	116 979
SE275	Zużycie pośrednie	zł	79 707	90 476	.	45 395	55 831	76 148	146 343	70 030
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	5 080	6 170	.	589	13 188	8 458	3 233	2 651
SE410	Wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego	zł	67 542	81 611	.	142 838	68 106	84 114	70 450	49 601
SE360	Amortyzacja	zł	16 108	19 463	.	37 859	11 574	18 083	18 420	12 765
SE415	Wartość dodana netto gospodarstwa rolniczego	zł	51 434	62 148	.	104 979	56 532	66 031	52 030	36 836
SE365	Koszt czynników zewnętrznych	zł	8 205	10 237	.	31 100	3 439	6 821	7 488	7 088
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	-351	-228	.	-1 297	-116	-371	-1 372	-184
SE420	Dochód z gospodarstwa rolnego	zł	42 878	51 683	.	72 582	52 976	58 838	43 170	29 564

Tabela 4.1-8 Dochód na osobę według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe [AB]	Uprawy ogrodnicze [C]	Pozostałe trwałe [E]	Bydło mleczne [F]	Zwierz. w sys. wypasowym [G]	Zwierz. ziarnożerne [H]	Uprawy i zwierz. różne [I]
SE415	Wartość dodana netto	zł/AWU	28 409	39 053	.	25 784	31 934	34 426	31 726	21 003
SE420	Dochód z gospodarstwa rolnego	zł/FWU	28 960	41 436	.	40 646	32 669	34 846	30 260	19 879

Tabela 4.1-9 Bilans według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe [AB]	Uprawy ogrodnicze [C]	Pozostałe trwałe [E]	Bydło mleczne [F]	Zwierz. w sys. wypasowym [G]	Zwierz. ziarnożerne [H]	Uprawy i zwierz. różne [I]
SE436	Aktywa ogółem	zł	434 171	476 169	.	730 195	353 394	552 809	504 801	358 293
SE441	Środki trwałe	zł	361 778	380 930	.	630 820	310 928	489 827	412 609	293 766
SE446	ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcji	zł	75 434	107 863	.	197 601	52 626	74 727	60 506	58 709
SE450	budynki	zł	148 446	123 169	.	281 998	136 261	207 470	193 602	126 341
SE455	maszyny i urządzenia	zł	116 805	145 183	.	151 124	83 810	143 782	145 869	93 250
SE460	zwierzęta stada podstawowego	zł	21 093	4 715	.	96	38 230	63 848	12 631	15 466
SE465	Aktywa bieżące	zł	72 393	95 239	.	99 376	42 467	62 982	92 192	64 527
SE470	zwierzęta stada obrotowego	zł	15 314	6 190	.	6 027	9 824	17 933	35 643	16 686
SE475	zapasy produktów rolnych	zł	31 814	40 696	.	64 496	20 788	30 185	30 764	28 089
SE480	pozostałe aktywa bieżące	zł	25 265	48 353	.	28 852	11 854	14 864	25 785	19 753
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	53 663	69 132	.	77 160	41 701	83 314	65 991	35 359
SE490	kredyty długo- i średnioterminowe	zł	44 469	53 370	.	59 690	36 502	74 844	50 484	30 098
SE495	kredyty krótkoterminowe	zł	9 194	15 762	.	17 471	5 199	8 469	15 506	5 262
SE501	Kapitał własny	zł	380 509	407 038	.	653 035	311 694	469 495	438 810	322 934

Tabela 4.1-10 Wskaźniki finansowe według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe [AB]	Uprawy ogrodnicze [C]	Pozostałe trwałe [E]	Bydło mleczne [F]	Zwierz. w sys. wypasowym [G]	Zwierz. ziarnożerne [H]	Uprawy i zwierz. różne [I]
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	4 110	6 848	.	19 823	838	9 196	10 769	-536
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa	zł	361 391	369 414	.	678 603	298 376	471 454	432 138	299 335
SE516	Wartość inwestycji brutto	zł	23 424	22 395	.	45 317	19 242	46 320	38 764	13 086
SE521	Wartość inwestycji netto	zł	7 316	2 932	.	7 458	7 667	28 237	20 344	322
SE526	Przepływ środków pieniężnych I	zł	48 165	57 861	.	91 716	55 295	63 585	54 356	33 036
SE530	Przepływ środków pieniężnych II	zł	36 827	41 490	.	48 565	49 522	44 089	40 433	28 347

4.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej

Tabela 4.2-1 Populacja i próba gospodarstw według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	Razem	Bardzo małe (=< 4 ESU)	Małe (4 =< 8 ESU)	Średnio - małe (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże (16=<40ESU)	Duże (40=<100ESU)	Bardzo duże (> 100 ESU)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw	-	-	-	-	-	-	-
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie	876	96	187	271	254	56	12
SYS04	Kurs wymiany zł na EURO	4,3996	4,3996	4,3996	4,3996	4,3996	4,3996	4,3996

Tabela 4.2-2 Struktura produkcji i wydajność według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 4 ESU)	Małe (4 =< 8 ESU)	Średnio - małe (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże (16=<40ESU)	Duże (40=<100ESU)	Bardzo duże (> 100 ESU)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	18,1	3,0	5,8	11,6	24,2	60,0	.
SE010	Nakłady pracy	AWU	1,810	1,104	1,288	1,686	2,035	2,878	.
SE011	Nakłady pracy	h	4 547	2 563	3 105	4 244	5 277	7 618	.
SE015	Nieopłacone nakłady pracy członków rodziny	FWU	1,481	1,073	1,244	1,545	1,690	1,705	.
SE016	Nieopłacone nakłady pracy członków rodziny	h	3 777	2 490	2 998	3 906	4 464	4 802	.
SE020	Nakłady pracy opłaconej	AWU	0,329	0,031	0,045	0,141	0,345	1,173	.
SE021	Nakłady pracy opłaconej	h	770	72	107	338	813	2 816	.
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	36,0	8,1	12,6	23,1	48,5	108,3	.
SE030	Powierzchnia poddzierżawionych użytków rolniczych	ha	12,2	1,5	2,2	6,3	16,6	47,7	.
SE035	zboża	ha	21,87	4,86	7,25	13,42	29,00	67,51	.
SE041	inne uprawy polowe	ha	4,91	0,78	1,41	2,95	6,55	16,58	.
SE046	warzywa i kwiaty towarowe	ha	0,23	0,10	0,11	0,18	0,25	0,83	.
SE050	winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE054	uprawy trwałe	ha	0,52	0,19	0,42	0,49	0,50	1,71	.
SE055	sady	ha	0,52	0,19	0,42	0,49	0,50	1,71	.
SE060	gaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE065	inne uprawy trwałe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE071	uprawy pastewne	ha	8,5	2,3	3,7	6,2	12,0	22,5	.
SE072	ugory rolnicze	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE073	ziemia odlogowana	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE075	Lasy	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	23,9	4,1	8,2	16,2	32,6	78,2	.
SE085	krowy mleczne	LU	7,76	1,24	3,01	5,96	11,08	21,05	.
SE090	pozostałe bydło	LU	3,67	0,77	1,23	2,96	5,23	9,62	.
SE095	owce i kozy	LU	0,22	0,29	0,29	0,11	0,22	0,38	.
SE100	trzoda chlewna	LU	11,73	1,47	3,32	6,87	15,11	45,95	.
SE105	drób	LU	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE110	Plon pszenicy	q/ha	42,7	39,2	37,3	41,3	44,7	44,1	.
SE115	Plon kukurydzy	q/ha	59,9	73,7	55,5	56,9	70,2	54,2	.
SE120	Liczba LU zwierząt przeżywających na 1 ha pow. paszowej	LU/ ha	1,37	1,02	1,24	1,46	1,38	1,38	.
SE125	Produkcja mleka	kg/kr	4 947	3 555	3 741	4 234	4 964	5 924	.

Tabela 4.2-3 Produkcja według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 4 ESU)	Małe (4 =< 8 ESU)	Średnio - małe (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże (16=<40ESU)	Duże (40=<100ESU)	Bardzo duże (> 100 ESU)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	142 170	26 762	43 702	88 323	188 142	474 266	.
SE135	Wartość produkcji roślin i produktów roślinnych	zł	76 110	16 380	24 453	48 885	96 171	234 267	.
SE140	:zboża	zł	46 420	8 066	11 624	25 099	59 378	156 563	.
SE145	:rośliny białkowe	zł	532	112	103	205	950	2 484	.
SE150	:ziemniaki	zł	6 121	2 491	3 794	6 016	6 994	8 575	.
SE155	:buraki cukrowe	zł	6 617	406	1 509	3 694	8 556	20 437	.
SE160	:rośliny oleiste	zł	4 171	221	400	1 311	5 852	15 920	.
SE165	:rośliny przemysłowe	zł	219	133	569	258	12	0	.
SE170	:warzywa i kwiaty	zł	3 434	2 647	1 354	3 527	3 822	8 294	.
SE175	:owoce	zł	6 576	1 713	4 472	7 442	7 689	14 101	.
SE180	:owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE185	:wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE190	:oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE195	:roślin pastewne	zł	1 504	273	400	991	2 326	5 849	.
SE200	:inne rośliny i produkty roślinne	zł	517	317	227	342	593	2 045	.
SE206	Wartość produkcji zwierząt i produktów zwierzęcych	zł	64 643	9 369	18 629	38 100	90 105	237 326	.
SE211	:zmiana wartości zwierząt	zł	800	-416	-898	-816	2 829	9 713	.
SE216	:mleko krowie z przetwory z mleka	zł	31 815	2 604	8 512	19 672	45 760	108 793	.
SE220	:wołowina i cielęcina	zł	5 035	867	1 693	4 080	7 070	15 716	.
SE225	:wieprzowina	zł	24 630	3 194	6 604	13 045	32 569	101 859	.
SE230	:owce i kozy	zł	220	411	357	117	178	167	.
SE235	:drób	zł	2 011	380	910	617	2 952	11 392	.
SE240	:jaja	zł	122	136	156	101	142	0	.
SE245	:mleko owcze i kozie	zł	12	7	0	0	39	0	.
SE251	:inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	798	1 770	397	467	1 395	-600	.
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 417	1 013	620	1 338	1 866	2 672	.
SE260	:spożycie	zł	2 678	1 891	2 440	2 821	2 936	2 968	.
SE265	:zużycie wewnętrzne	zł	22 367	5 297	9 586	18 849	28 531	59 836	.

Tabela 4.2-4 Koszty według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 4 ESU)	Małe (4 =< 8 ESU)	Średnio - małe (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże (16=<40ESU)	Duże (40=<100ESU)	Bardzo duże (> 100 ESU)
SE270	Koszty ogółem	zł	104 020	21 185	32 038	63 934	133 659	342 796	.
SE275	Zużycie pośrednie	zł	79 707	15 141	24 389	48 700	103 760	266 492	.
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	59 834	9 844	16 903	35 368	77 883	209 748	.
SE285	: nasiona i sadzonki	zł	6 292	1 240	1 948	3 820	7 536	18 796	.
SE295	: nawozy	zł	11 204	1 445	2 484	5 601	15 648	38 260	.
SE300	: środki ochrony roślin	zł	6 727	736	1 428	3 057	8 573	21 971	.
SE305	: pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	776	171	194	523	1 212	2 434	.
SE310	: pasze zwierząt żywionych systemem wypasowym	zł	11 991	2 513	3 826	9 053	15 747	34 692	.
SE315	: w tym z własnej produkcji	zł	7 517	1 938	3 458	7 480	9 824	13 908	.
SE320	: pasze dla trzody chlewnej i drobiu	zł	20 460	3 189	6 496	12 033	26 026	82 670	.
SE325	: w tym z własnej produkcji	zł	11 489	2 508	4 666	8 724	14 106	38 358	.
SE330	: pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	2 383	550	528	1 281	3 140	10 924	.
SE331	: koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	0	0	0	0	1	0	.
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	19 873	5 297	7 485	13 332	25 877	56 744	.
SE340	: koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	5 806	1 435	2 191	4 171	7 684	15 888	.
SE345	: energia	zł	9 488	2 135	2 980	5 752	12 596	28 911	.
SE350	: usługi	zł	2 253	1 098	1 464	1 857	2 590	4 722	.
SE356	: pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	2 326	629	850	1 553	3 007	7 222	.
SE360	Amortyzacja	zł	16 108	5 372	6 708	11 882	21 368	42 661	.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	8 205	672	941	3 352	8 531	33 644	.
SE370	: оплата pracy najemnej	zł	4 856	463	520	1 967	4 062	17 800	.
SE375	: czynsze	zł	1 393	121	169	587	1 756	7 421	.
SE380	: odsetki	zł	1 956	88	252	798	2 713	8 422	.

Tabela 4.2-5 Dopłaty według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 4 ESU)	Małe (4 =< 8 ESU)	Średnio - małe (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże (16=<40ESU)	Duże (40=<100ESU)	Bardzo duże (> 100 ESU)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	5 080	174	883	2 423	8 687	18 304	.
SE605	::dopłaty z wyłączeniem dopłat do inwestycji	zł	5 576	488	1 257	2 923	9 023	17 277	.
SE610	::dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE611	::dopłaty wyrównawcze	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE612	::dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE613	::pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE615	::dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE616	::dopłaty do produkcji mlecznej	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE617	::dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE618	::dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE619	::dopłaty do pozostałej produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE620	::pozostałe dopłaty do produkcji	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE625	::dopłaty do zużycia pośredniego	zł	1 063	234	433	754	1 402	3 450	.

Tabela 4.2-6 Saldo dopłat i podatków według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 4 ESU)	Małe (4 =< 8 ESU)	Średnio - małe (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże (16=<40ESU)	Duże (40=<100ESU)	Bardzo duże (> 100 ESU)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	5 080	174	883	2 423	8 687	18 304	.
SE605	Dopłaty z wyłączeniem dopłat do inwestycji	zł	5 576	488	1 257	2 923	9 023	17 277	.
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem inwestycji)	zł	1 006	195	345	577	1 461	4 394	.
SE390	Podatki	zł	1 503	508	719	1 076	1 796	3 367	.
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	-351	-13	-77	-209	-429	-2 200	.
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE407	Dopłaty za wycofanie się z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE408	Podatek VAT zapłacony do inwestycji	zł	351	13	77	209	429	2 200	.

Tabela 4.2-7 Dochód na gospodarstwo rolne według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 4 ESU)	Małe (4 =< 8 ESU)	Średnio - małe (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże (16=<40ESU)	Duże (40=<100ESU)	Bardzo duże (> 100 ESU)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	142 170	26 762	43 702	88 323	188 142	474 266	.
SE275	Zużycie pośrednie	zł	79 707	15 141	24 389	48 700	103 760	266 492	.
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	5 080	174	883	2 423	8 687	18 304	.
SE410	Wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego	zł	67 542	11 795	20 195	42 045	93 070	226 077	.
SE360	Amortyzacja	zł	16 108	5 372	6 708	11 882	21 368	42 661	.
SE415	Wartość dodana netto gospodarstwa rolniczego	zł	51 434	6 423	13 487	30 163	71 702	183 417	.
SE365	Koszt czynników zewnętrznych	zł	8 205	672	941	3 352	8 531	33 644	.
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	-351	-13	-77	-209	-429	-2 200	.
SE420	Dochód z gospodarstwa rolnego	zł	42 878	5 738	12 469	26 603	62 742	147 573	.

Tabela 4.2-8 Dochód na osobę według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 4 ESU)	Małe (4 =< 8 ESU)	Średnio - małe (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże (16=<40ESU)	Duże (40=<100ESU)	Bardzo duże (> 100 ESU)
SE415	Wartość dodana netto	zł / AWU	28 409	5 274	9 902	17 332	35 000	65 335	.
SE420	Dochód z gospodarstwa rolnego	zł / FWU	28 960	4 922	9 427	16 536	36 827	88 183	.

Tabela 4.2-9 Bilans według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 4 ESU)	Małe (4 =< 8 ESU)	Średnio - małe (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże (16=<40ESU)	Duże (40=<100ESU)	Bardzo duże (> 100 ESU)
SE436	Aktywa ogółem	zł	434 171	128 888	172 354	302 157	575 641	1 231 697	.
SE441	Środki trwałe	zł	361 778	109 766	150 257	256 949	479 956	1 001 747	.
SE446	:ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcji	zł	75 434	24 585	37 176	54 558	103 178	178 015	.
SE450	:budynki	zł	148 446	60 027	72 085	115 265	188 009	375 639	.
SE455	:maszyny i urządzenia	zł	116 805	22 786	35 358	74 675	158 100	370 876	.
SE460	:zwierzęta stada podstawowego	zł	21 093	2 368	5 638	12 451	30 668	77 217	.
SE465	Aktywa bieżące	zł	72 393	19 121	22 097	45 208	95 685	229 950	.
SE470	:zwierzęta stada obrotowego	zł	15 314	4 405	4 431	9 043	24 711	38 639	.
SE475	:zapasy produktów rolnych	zł	31 814	6 735	10 893	21 945	38 423	89 409	.
SE480	:pozostałe aktywa bieżące	zł	25 265	7 981	6 773	14 220	32 551	101 902	.
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	53 663	1 585	5 396	19 960	71 886	249 366	.
SE490	:kredyty długo- i średnioterminowe	zł	44 469	1 038	3 759	15 718	56 841	212 416	.
SE495	:kredyty krótkoterminowe	zł	9 194	548	1 637	4 242	15 045	36 950	.
SE501	Kapitał własny	zł	380 509	127 302	166 958	282 197	503 755	982 331	.

Tabela 4.2-10 Wskaźniki finansowe według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 4 ESU)	Małe (4 =< 8 ESU)	Średnio - małe (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże (16=<40ESU)	Duże (40=<100ESU)	Bardzo duże (> 100 ESU)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	4 110	-5 593	-1 403	-5 948	5 592	70 704	.
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa	zł	361 391	99 630	140 699	258 126	468 930	977 182	.
SE516	Wartość inwestycji brutto	zł	23 424	188	-2 281	12 227	30 063	115 972	.
SE521	Wartość inwestycji netto	zł	7 316	-4 907	-8 947	232	8 908	74 860	.
SE526	Przepływ środków pieniężnych I	zł	48 165	8 076	14 404	31 680	66 616	159 089	.
SE530	Przepływ środków pieniężnych II	zł	36 827	7 804	17 299	25 507	55 624	110 643	.

4.3. Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych

Tabela 4.3-1 Populacja i próba gospodarstw według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	Razem	Bardzo małe (≤ 5 ha)	Małe (5 ≤ 10 ha)	Średnio - małe (10 ≤ 20 ha)	Średnio - duże (20 ≤ 30 ha)	Duże (30 ≤ 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw	-	-	-	-	-	-	-
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie	876	16	136	286	145	136	157
SYS04	Kurs wymiany zł na EURO	4,3996	4,3996	4,3996	4,3996	4,3996	4,3996	4,3996

Tabela 4.3-2 Struktura produkcji i wydajność według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 5 ha)	Małe (5 =< 10 ha)	Średnio - małe (10 =< 20 ha)	Średnio - duże (20 =< 30 ha)	Duże (30 =< 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	18,1	3,8	4,7	10,3	14,7	22,3	45,1
SE010	Nakłady pracy	AWU	1,810	1,139	1,236	1,591	1,803	1,969	2,644
SE011	<i>Nakłady pracy</i>	<i>h</i>	<i>4 547</i>	<i>2 770</i>	<i>2 909</i>	<i>3 952</i>	<i>4 594</i>	<i>5 089</i>	<i>6 720</i>
SE015	Nieopłacone nakłady pracy członków rodziny	FWU	1,481	0,981	1,173	1,452	1,619	1,682	1,548
SE016	<i>Nieopłacone nakłady pracy członków rodziny</i>	<i>h</i>	<i>3 777</i>	<i>2 381</i>	<i>2 762</i>	<i>3 615</i>	<i>4 177</i>	<i>4 407</i>	<i>4 180</i>
SE020	Nakłady pracy opłaconej	AWU	0,329	0,158	0,063	0,139	0,185	0,287	1,096
SE021	<i>Nakłady pracy opłaconej</i>	<i>h</i>	<i>770</i>	<i>389</i>	<i>147</i>	<i>338</i>	<i>417</i>	<i>682</i>	<i>2 540</i>
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	36,0	3,6	7,6	14,7	24,6	39,6	109,9
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolniczych	ha	12,2	0,4	1,0	2,4	6,3	12,5	46,2
SE035	zboża	ha	21,87	0,92	4,44	8,47	13,71	21,51	71,36
SE041	inne uprawy polowe	ha	4,91	0,25	0,83	1,80	2,52	4,93	16,75
SE046	warzywa i kwiaty towarowe	ha	0,23	0,13	0,17	0,17	0,20	0,59	0,12
SE050	winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	uprawy trwałe	ha	0,52	1,51	0,58	0,62	0,29	0,16	0,70
SE055	sad	ha	0,52	1,51	0,58	0,62	0,29	0,16	0,70
SE060	ogaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	inne uprawy trwałe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE071	uprawy pastewne	ha	8,5	1,0	1,7	3,9	8,2	12,8	20,3
SE072	ugory rolnicze	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE073	ziemia odłogowana	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE075	Lasy	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	23,9	4,3	5,8	15,2	22,5	32,4	51,6
SE085	krowy mleczne	LU	7,76	0,88	1,74	4,04	7,97	12,33	16,31
SE090	pozostałe bydło	LU	3,67	0,29	0,72	1,94	3,82	5,79	7,77
SE095	owce i kozy	LU	0,22	0,00	0,08	0,10	0,33	0,19	0,48
SE100	trzoda chlewna	LU	11,73	3,07	3,14	8,66	9,82	13,90	25,53
SE105	drób	LU	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE110	Plon pszenicy	q/ha	42,7	34,6	39,5	44,1	39,3	42,2	43,2
SE115	Plon kukurydzy	q/ha	59,9	.	85,7	61,0	53,4	73,3	59,4
SE120	Liczba LU zwierząt przeżywających na 1 ha pow. paszowej	LU/ha	1,37	1,19	1,48	1,57	1,48	1,43	1,21
SE125	Produkcja mleka	kg/kr	4 947	4 593	3 355	3 948	4 511	5 088	5 652

Tabela 4.3-3 Produkcja według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 5 ha)	Małe (5 =< 10 ha)	Średnio - małe (10 =< 20 ha)	Średnio - duże (20 =< 30 ha)	Duże (30 =< 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	142 170	36 302	35 087	73 183	110 128	162 629	383 259
SE135	Wartość produkcji roślin i produktów roślinnych	zł	76 110	25 060	21 538	37 035	50 274	71 032	228 027
SE140	:zboża	zł	46 420	1 548	7 708	15 290	26 216	42 742	163 079
SE145	:rośliny białkowe	zł	532	107	115	245	184	1 191	1 209
SE150	:ziemniaki	zł	6 121	1 493	3 029	4 752	6 804	6 054	11 194
SE155	:buraki cukrowe	zł	6 617	0	672	2 288	4 732	7 905	20 954
SE160	:rośliny oleiste	zł	4 171	0	111	391	676	2 448	19 719
SE165	:rośliny przemysłowe	zł	219	0	128	447	108	231	0
SE170	:warzywa i kwiaty	zł	3 434	5 241	2 790	2 703	4 736	6 553	1 233
SE175	:owoce	zł	6 576	16 626	6 346	10 237	5 015	1 179	5 196
SE180	:owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE185	:wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE190	:oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE195	:roślin pastewne	zł	1 504	45	237	479	1 346	2 426	3 964
SE200	:inne rośliny i produkty roślinne	zł	517	0	404	203	457	304	1 478
SE206	Wartość produkcji zwierząt i produktów zwierzęcych	zł	64 643	11 142	13 206	35 367	58 131	89 752	152 244
SE211	:zmiana wartości zwierząt	zł	800	-136	-818	-1 307	1 466	4 067	2 688
SE216	:mleko krowie z przetwory z mleka	zł	31 815	2 658	4 943	11 802	28 415	51 872	80 286
SE220	:wołowina i cielęcina	zł	5 035	480	1 275	2 422	5 158	8 530	10 377
SE225	:wieprzowina	zł	24 630	6 931	6 256	17 864	21 326	28 600	54 290
SE230	:owce i kozy	zł	220	0	64	117	409	267	348
SE235	:drób	zł	2 011	132	432	2 590	1 456	30	4 744
SE240	:jaja	zł	122	257	113	137	103	26	188
SE245	:mleko owcze i kozie	zł	12	0	5	0	0	0	62
SE251	:inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	798	685	119	435	1 263	427	1 949
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 417	101	343	781	1 723	1 845	2 987
SE260	:spożycie	zł	2 678	2 173	2 354	2 467	3 108	2 812	2 880
SE265	:zużycie wewnętrzne	zł	22 367	3 112	6 785	14 918	22 977	28 169	45 805

Tabela 4.3-4 Koszty według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (= < 5 ha)	Małe (5 = < 10 ha)	Średnio - małe (10 = < 20 ha)	Średnio - duże (20 = < 30 ha)	Duże (30 = < 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SE270	Koszty ogółem	zł	104 020	23 746	25 765	54 255	79 000	115 052	284 197
SE275	Zużycie pośrednie	zł	79 707	14 442	18 643	41 172	61 446	88 745	218 489
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	59 834	9 718	12 734	30 452	45 631	67 526	165 721
SE285	: nasiona i sadzonki	zł	6 292	852	1 396	2 380	4 301	6 040	20 274
SE295	: nawozy	zł	11 204	925	1 686	3 347	6 017	11 532	39 315
SE300	: środki ochrony roślin	zł	6 727	1 874	1 196	2 027	2 610	5 283	25 628
SE305	: pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	776	139	176	306	978	1 014	1 824
SE310	: pasze zwierząt żywionych systemem wypasowym	zł	11 991	729	2 083	5 376	13 097	18 388	27 208
SE315	: w tym z własnej produkcji	zł	7 517	496	1 858	4 333	9 925	11 745	13 050
SE320	: pasze dla trzody chlewnej i drobiu	zł	20 460	4 822	5 832	15 824	16 610	21 560	45 771
SE325	: w tym z własnej produkcji	zł	11 489	2 314	4 032	8 464	10 324	12 529	24 567
SE330	: pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	2 383	377	364	1 190	2 018	3 709	5 700
SE331	: koszty bezpośrednie produkcji łeśnej	zł	0	0	0	0	0	0	1
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	19 873	4 724	5 910	10 720	15 814	21 219	52 768
SE340	: koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	5 806	1 073	1 607	3 302	5 083	6 599	14 465
SE345	: energia	zł	9 488	2 190	2 242	4 481	6 926	9 735	27 784
SE350	: usługi	zł	2 253	445	1 214	1 674	1 966	2 391	4 540
SE356	: pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	2 326	1 016	846	1 263	1 839	2 493	5 979
SE360	Amortyzacja	zł	16 108	7 247	6 217	10 218	13 286	19 710	35 794
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	8 205	2 057	905	2 864	4 268	6 596	29 914
SE370	: opłata pracy najemnej	zł	4 856	1 975	652	1 923	2 272	3 344	17 834
SE375	: czynsze	zł	1 393	8	113	276	697	1 200	5 485
SE380	: odsetki	zł	1 956	73	140	665	1 299	2 053	6 596

Tabela 4.3-5 Dopłaty według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 5 ha)	Małe (5 =< 10 ha)	Średnio - małe (10 =< 20 ha)	Średnio - duże (20 =< 30 ha)	Duże (30 =< 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	5 080	232	326	1 200	3 086	10 563	13 851
SE605	dopłaty z wyłączeniem dopłat do inwestycji	zł	5 576	214	500	1 340	3 460	10 590	15 848
SE610	dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE611	dopłaty wyrównawcze	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE612	dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE613	pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE615	dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE616	dopłaty do produkcji mlecznej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE617	dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE618	dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE619	dopłaty do pozostałej produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE620	pozostałe dopłaty do produkcji	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE625	dopłaty do zużycia pośredniego	zł	1 063	149	264	492	730	1 271	3 015

Tabela 4.3-6 Saldo dopłat i podatków według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 5 ha)	Małe (5 =< 10 ha)	Średnio - małe (10 =< 20 ha)	Średnio - duże (20 =< 30 ha)	Duże (30 =< 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	5 080	232	326	1 200	3 086	10 563	13 851
SE605	Dopłaty z wyłączeniem dopłat do inwestycji	zł	5 576	214	500	1 340	3 460	10 590	15 848
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem inwestycji)	zł	1 006	419	357	688	713	1 359	2 172
SE390	Podatki	zł	1 503	401	531	828	1 087	1 385	4 170
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	-351	-62	-61	-300	-478	-410	-555
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE407	Dopłaty za wycofanie się z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony do inwestycji	zł	351	62	61	300	478	410	555

Tabela 4.3-7 Dochód na gospodarstwo rolne według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 5 ha)	Małe (5 =< 10 ha)	Średnio - małe (10 =< 20 ha)	Średnio - duże (20 =< 30 ha)	Duże (30 =< 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	142 170	36 302	35 087	73 183	110 128	162 629	383 259
SE275	Zużycie pośrednie	zł	79 707	14 442	18 643	41 172	61 446	88 745	218 489
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	5 080	232	326	1 200	3 086	10 563	13 851
SE410	Wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego	zł	67 542	22 092	16 769	33 210	51 768	84 448	178 620
SE360	Amortyzacja	zł	16 108	7 247	6 217	10 218	13 286	19 710	35 794
SE415	Wartość dodana netto gospodarstwa rolniczego	zł	51 434	14 845	10 553	22 992	38 481	64 737	142 826
SE365	Koszt czynników zewnętrznych	zł	8 205	2 057	905	2 864	4 268	6 596	29 914
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	-351	-62	-61	-300	-478	-410	-555
SE420	Dochód z gospodarstwa rolnego	zł	42 878	12 726	9 586	19 828	33 736	57 731	112 357

Tabela 4.3-8 Dochód na osobę według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 5 ha)	Małe (5 =< 10 ha)	Średnio - małe (10 =< 20 ha)	Średnio - duże (20 =< 30 ha)	Duże (30 =< 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SE415	Wartość dodana netto	zł / AWU	28 409	13 195	8 543	14 452	21 297	32 852	54 033
SE420	Dochód z gospodarstwa rolnego	zł / FWU	28 960	12 726	8 148	13 665	20 816	34 286	72 593

Tabela 4.3-9 Bilans według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 5 ha)	Małe (5 =< 10 ha)	Średnio - małe (10 =< 20 ha)	Średnio - duże (20 =< 30 ha)	Duże (30 =< 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SE436	Aktywa ogółem	zł	434 171	151 173	145 499	257 579	343 003	532 659	1 033 648
SE441	Środki trwałe	zł	361 778	130 319	129 192	221 133	288 519	447 377	836 559
SE446	:ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcji	zł	75 434	35 438	31 025	46 526	59 978	82 416	178 868
SE450	:budynki	zł	148 446	67 894	67 618	109 848	125 015	181 499	289 989
SE455	:maszyny i urządzeń	zł	116 805	24 855	27 129	56 313	84 798	151 686	313 399
SE460	:zwierzęta stadu podstawowego	zł	21 093	2 133	3 420	8 445	18 728	31 776	54 303
SE465	Aktywa bieżące	zł	72 393	20 854	16 308	36 446	54 484	85 282	197 089
SE470	:zwierzęta stadu obrotowego	zł	15 314	7 558	3 020	8 109	15 638	26 878	29 564
SE475	:zapasy produktów rolnych	zł	31 814	9 655	8 324	16 877	23 368	33 521	87 955
SE480	:pozostałe aktywa bieżące	zł	25 265	3 642	4 964	11 460	15 477	24 883	79 569
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	53 663	4 286	2 313	15 204	30 405	56 024	192 669
SE490	:kredyty długo- i średnioterminowe	zł	44 469	3 783	1 588	12 081	22 901	47 684	161 894
SE495	:kredyty krótkoterminowe	zł	9 194	503	725	3 124	7 503	8 340	30 775
SE501	Kapitał własny	zł	380 509	146 888	143 187	242 374	312 598	476 635	840 979

Tabela 4.3-10 Wskaźniki finansowe według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (= < 5 ha)	Małe (5 =< 10 ha)	Średnio - małe (10 =< 20 ha)	Średnio - duże (20 =< 30 ha)	Duże (30 =< 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	4 110	-3 426	-1 296	-6 682	1 963	8 384	27 501
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa	zł	361 391	145 996	123 865	220 963	285 735	443 038	844 057
SE516	Wartość inwestycji brutto	zł	23 424	3 678	2 347	9 342	17 025	32 336	67 537
SE521	Wartość inwestycji netto	zł	7 316	-3 569	-3 870	-876	3 739	12 625	31 743
SE526	Przepływ środków pieniężnych I	zł	48 165	18 536	12 588	25 854	36 993	62 693	120 379
SE530	Przepływ środków pieniężnych II	zł	36 827	16 460	10 769	22 576	29 424	47 397	85 118

Literatura

- [1] FADN. An A to Z of methodology. Office for Official Publications of the European Communities. Luxemburg 1989.
- [2] RI/CC 882 Rev. 7.0. Definitions of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 10. October 2002.
- [3] RI/CC 1256. Farm Return Data Definitions. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 2000.
- [4] RI/CC 1296. The weighting system for the UE-FADN results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 1999.
- [5] http://europa.eu.int/comm/agriculture/rca/index_en.cfm.
- [6] http://forum.europa.eu.int/irc/agri/rca/info/data/tabstd_en.htm